

I. ULUSLARARASI SOSYAL ve İSLAMİ BİLİMLER KONFERANSI

KONFERANS BİLDİRİ ÖZETLERİ

22 Aralık 2017

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI
İSSOİC 2017

CONFERENCE ORGANIZING COMMITTEE

Assoc.Prof.Dr. Hasan Bülent Kantarcı, Kocaeli University

Assoc.Prof.Dr. Vedat Cengiz, Kocaeli University

Assoc.Prof.Dr. Abdulvahab Akıncı, Kocaeli University

INTERNATIONAL ADVISER BOARD

Prof.Dr. Recep Tarı, Kocaeli University Director of The Institute of Social Sciences

Prof.Dr. Abdullah Kahraman, Kocaeli University (Dean)

Prof.Dr. Yusuf Bayraktutan, Kocaeli University

Prof.Dr. Yaşar Sarı, Osmangazi University (vice-dean)

Prof. Dr Obiyathulla Ismath Bacha, Michigan University

Assoc. Prof. Dr. Hasan Bülent Kantarcı, Kocaeli University

Assoc.Prof.Dr. Abdulvahab Akıncı, Kocaeli University

Assoc. Prof. Dr. Vedat Cengiz, Kocaeli University

Asst.Prof.Dr. Issaoui Fakhri, University of Tunis

INTERNATIONAL SCIENTIFIC BOARD

Prof.Dr. Mehmet Yüce, Uludağ University,(Vice-Rektor)

Prof. Dr Obiyathulla Ismath Bacha, Michigan University

Prof.Dr. Recep Tarı, Kocaeli University Director of The Institute of Social Sciences

Prof.Dr. Abdullah Kahraman, Kocaeli University (Dean)

Prof. Madya Dr. Alias bin Azhar, University Utara Malaysia

Prof.Dr. Tayyar Arı, Uludağ University (Dean)

Prof.Dr. Kamil Tüğen, Dokuz Eylül University (Dean)

Prof.Dr. Hasan Hüseyin Bayraklı, Afyon Kocatepe University (Dean)

Prof.Dr. İzzet Gümüş, Gelişim University (Dean)

Prof.Dr. Yaşar Sarı, Osmangazi University (vice-dean)

Prof.Dr. Rini Ak CA Syarif Hidayatullah State Islamic University Jakarta

Prof.Dr. Yusuf Bayraktutan, Kocaeli University

Prof.Dr. Said Kingır Sakarya University

Prof.Dr. Ahmet Ulusoy, Beykent University

Prof.Dr. Mohammed Aldagheiri, Quassim University

Prof.Dr. Vasfi Haftacı, Kocaeli University

Prof.Dr. Nurullah Uçkun, Osmangazi University

Prof.Dr. Hamza Ateş, Medeniyet University

Prof.Dr. Orhan Batman, Sakarya University

Prof.Dr. Ramazan Şengül, Kocaeli University

Assoc.Prof.Dr. Recai Aydın, International University of Sarajevo

Assoc.Prof.Dr. Hasan Bülent Kantarcı, Kocaeli University

Assoc.Prof.Dr. Gürbüz Özdemir, Çankırı Karatekin University

Assoc.Prof.Dr. Vedat Cengiz, Kocaeli University

Assoc.Prof.Dr. Selim İnançlı, Sakarya University

Assoc.Prof.Dr. Abdulvahab Akıncı, Kocaeli University

Assoc.Prof.Dr. Bahri Aydın, Abant İzzet Baysal University

Assoc.Prof.Dr. Ebubekir Aydın, Kocaeli University

Head of Department Ahmet Şansal, Justice Academy of Turkey

Ass.Prof.Dr. Hafız Muhammad Usman, Ciit Lohore University

Ass.Prof.Dr. Uğur Karakaya, Gaziosmanpaşa University

Ass.Prof.Dr. Haydar Karadağ, Recep Tayyip Erdoğan University

Ass.Prof.Dr. Mustafa Şit, Harran University

Ass.Prof.Dr. İsmail Barış, Uskudar University

Ass.Prof.Dr. Abdülkadir Pehlivan, Karadeniz Teknik University

Ass.Prof.Dr. Hanife Bıdırdı, Kocaeli University

Ass.Prof.Dr. Musa Gün, Recep Tayyip Erdoğan University

Ass.Prof.Dr. Rıdvan Karacan, Kocaeli University

Ass.Prof.Dr. Erhan Öruc, Kocaeli University

Ass.Prof.Dr. Mehmet Yaşar, Abant İzzet Baysal University

Ass.Prof.Dr. Said Ceyhan, Bartın University

Ass.Prof.Dr. Abdul Rauff Salithamby, Dhofar University

Ass.Prof.Dr. Hasan Yazıcı, Kocaeli University

Ass.Prof.Dr. Yusuf Temur, Gaziosmanpaşa University

Ass.Prof.Dr. Ali Cañelik, Kocaeli University

Dr. Mohd Zakhiri, University Utara Malaysia

Prof.Dr. Nuri Çevikel, Harran University

Asst.Prof.Dr. Issaoui Fakhri, University of Tunis

Asst.Prof.Dr. Ahmet Ekşi, Kocaeli University

Asst.Prof.Dr. Abdul Wahab, National University

CONFERENCE SECRETARS

Research Assistant Sedanur Demir

Research Assistant Rıdvan İnce

Research Assistant Ali Rıza Solmaz

İçindekiler

CORRUPTION AND ITS IMPACT ON AFGHANISTAN.....	7
MÜLKİYET HAKLARI-İKTİSADİ KALKINMA VE BÜYÜME İLİŞKİSİNİN İSLAM EKONOMİSİNDEKİ YANSIMALARI	8
“KERTENKELE” DİZİSİ VE DİN ADAMI STEREOTİPLEŞTİRMESİ:.....	11
İZLEYİCİ YORUMLARI ÜZERİNE HERMENÖTİK BİR ANALİZ.....	11
HELAL TURİZM KAVRAMI, TÜRKİYE’DE HELAL TURİZMİN GELİŞİMİ VE OTEL İŞLETMELERİNDE HELAL TURİZM UYGULAMALARI	14
SODOM VE GOMORE	16
BİR TÜKETİM TÜRÜ OLARAK İSRAF ÜZERİNE KAVRAMSAL BİR ANALİZ.....	17
BİLİMLER VE İLİM; KAINATTA İLAHİ ORAN	18
THE IMPACT OF EXCHANGE RATES ON INFLATION IN THE GAMBIA (2006-2016)	19
YÖNETİCİLİK ÖZELLİKLERİ AÇISINDAN DÖRT HALİFE	20
THE NEXUS BETWEEN GENDER AND ENVIRONMENTAL GOVERNANCE	21
KREDİ DERECELENDİRME KURULUŞLARI	24
BELEDİYELERDE BÜTÇE UYGULAMALARI VE ETKİNLİK: KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ.....	26
FİLİSTİN TOPRAKLARININ İŞGALİ VE İNSANCIL HUKUK.....	27
-GAn, -GIn, -AGAn SIFAT FİİL EKLERİNİN KEYFİYET AÇISINDAN İNCELENMESİ	29
İSLAM TİCARET HUKUKUNDA BEY’U’L-İSTİCRÂR MAHİYETİ VE FIKIH EKOLLERİNİN KONUYLA İLGİLİ GÖRÜŞLERİ .30	
TÜRKİYE TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SEKTÖRÜNDE PİYASA YAPISI VE YOĞUNLAŞMA ANALİZİ	31
TÜRKİYE’DE ENERJİ VERİMLİLİĞİ REFORMLARINA KURUMSAL FAKTÖRLER AÇISINDAN YAKLAŞIM: LİTERATÜR TARAMASI	32
URBANIZATION AND ENVIRONMENT PROBLEMS IN TURKEY AFTER 1980	33
ULEYMÎ’YE GÖRE ORTAÇAĞ’DA KUDÜS’TE İLMÎ HAYAT.....	35
TÜRKLERDEKİ “ZİMNİ SÖZLEŞME” KAVRAMSALLAŞTIRMASI BAĞLAMINDA 15 TEMMUZ’U OKUMAK	36
TÜRKİYE’DE İSLAMOFOBİNİN YANSIMALARI	38
MESLEKİ TÜKENMİŞLİK VE DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER: YALOVA İLİNDE BAĞIMSIZ OLARAK FAALİYET GÖSTEREN MUHASEBE MESLEK MENSUPLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA.....	40
TÜRKİYE’DE SAĞLIK TURİZMİ İÇİN BİR DERLEME	41
THE EFFECT OF LIQUIDITY ON THE CAPITAL STRUCTURE: EVIDENCE FROM TURKEY	42
MİLLİ GELİR İLE PHİLLİPS EĞRİSİ ANALİZİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ	44
İKİNCİ MEŞRUTİYET DÖNEMİNDE GELİŞEN KADIN KİMLİĞİ	46
BENJAMİN FRANKLİN’İN ABD TARİHİ AÇISINDAN ÖNEMİ	48
OSMANLI DEVLETİNDE TAŞRA TEŞKİLATI	49
OSMANLI HUKUKUNDA MAHKEME KAYITLARI ÜZERİNE: ŞER’İYYE SİCİLLERİ VE KADI	50
OSMANLI DEVLETİ’NDEN GÜNÜMÜZE TÜRKİYE’DE DARBE GELENEĞİ	51
ÖRGÜTSEL ADALETTE, DAĞITILAN ADALET BOYUTU ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	52
METAL SANAYİ İŞLETMELERİNDE KÜRESELLEŞME ALGILAMASINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA: KOCAELİ ÖRNEĞİ .53	
MUHASEBE VE VERGİ UYGULAMALARI PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN KİTAP OKUMA ALIŞKANLIKLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: GAZANFER BİLGE MESLEK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ	54
TÜRKİYE EKONOMİSİNDE KAMU HARCAMALARI-EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ:.....	56
TODA-YAMAMOTO NEDENSELLİK TESTİ.....	56

FAİZSİZ SERMAYE PİYASASI ARAÇLARINDAN SUKUK (KİRA SERTİFİKASI) VE TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ YERİ.....	58
FISCAL RULES, FISCAL DISCIPLINE AND FISCAL SPACE RELATIONSHIP	59
KAMU EKONOMİSİNDE FAYDA MALİYET ANALİZİNİN YERİ	60
İZMİR İŞGALİNİN İNGİLİZ THE TIMES GAZETESİNDEKİ YANSIMALARI.....	61
BÜTÜNLEŞİK İLETİŞİM FAALİYETLERİNDEN SPONSORLUK UYGULAMALARI.....	63
PROCYCLICALITY OF LEVERAGE: AN ANALYSIS OF PARTICIPATION BANKS IN TURKEY	64
POSTMODERNİZMİN AYIRT EDİCİ BİR KOŞULU OLARAK ÜST GERÇEKLİK VE HAYATA YANSIMALARI	65
BANKACILIK SEKTÖRÜNDE GRİ İLİŞKİSEL ANALİZ (GİA) YÖNTEMİYLE FİNANSAL PERFORMANSIN DEĞERLENDİRİLMESİ	66
İSLAMİLİK ENDEKSİ VE İSLAM ÜLKELERİ	67
GAYRİMENKUL SERTİFİKALARININ EKONOMİK ETKİLERİ.....	68
YENİ DİŞ TİCARET TEORİLERİ	69
DOĞAL KAYNAKLAR VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİNİN BELİRLENMESİ.....	71

CORRUPTION AND ITS IMPACT ON AFGHANISTAN

Sayed Sohail SAMIM

Faculty of Economics and Administration Science,
Department of Economics, Kocaeli University, Turkey
Master Degree Student
sohail.samim@gmail.com

Doç. Dr. Vedat CENGİZ

Kocaeli University
Faculty of Economics and Administration Science,
Department of Economics, Kocaeli University, Turkey
vcengiz@kocaeli.edu.tr

ABSTRACT

Corruption has received significant attention in Afghanistan in the last few years. Corruption, which is commonly described as the abuse of entrusted power for provide gain, is undoubtedly a critical concern and has severe economic cost. While corruption is the greatest hurdle to both social development and economic in every country, the economic impact of corruption is greater in developing and underdeveloped countries than developed countries.

Although there are arguments that corruption may have some positive consequences on economic growth, but in case of Afghanistan there is a negative relation between corruption and health of economy and shows that corruption has significant cost to the country. Recently, corruption has negatively effected all economic activities, from economic growth to government expenditures and has caused an unbearable loss to the political, social and economy sides to affect society in recent decades. Afghanistan has paid an estimated amount of \$3b in bribes in 2016 – an almost 50% increase compared to 2014. The amount of bribes estimated is much higher than the Afghan government revenue estimated for 2016. The country would have a better economic growth rate if corruption was controlled.

The study concludes with some of recommendations to cope with corruption in Afghanistan. In order to have a sustainable development, Afghanistan need empowerment, security and re-orientation through a responsible press and exemplary leadership in all institutions.

Keywords: Afghanistan, Corruption, Costs of Corruption, Fighting Corruption

MÜLKİYET HAKLARI-İKTİSADİ KALKINMA VE BÜYÜME İLİŞKİSİNİN İSLAM EKONOMİSİNDEKİ YANSIMALARI

Yrd. Doç. Dr. Uğur KARAKAYA

Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Turhal Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksek Okulu
ugurkarakaya@hotmail.com

ÖZET

Ülkeler arasındaki büyüme, kalkınma ve gelişme hızlarındaki farklılıkların nedenleri iktisat yazınının temel tartışma alanlarından biri olduğu kadar, üzerine kurumsal iktisatçıların da odaklandığı önemli araştırma konularındandır. İktisadi anlamda büyüyen ve kısmen kalkınmaya başlayan ülkelerle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler büyüme ve kalkınmanın sürekliliğini sağlamak ve istikrarı kaybetmemek için çeşitli düzenleme ve reformlara ihtiyaç duymaktadırlar.

Mülkiyet hakları bireye, iktisadi bir değeri meşru kullanım yollarından birini seçerek başka bir şekle dönüştürme, yok etme veya dilediği gibi kullanma ya da iktisadi değer üzerinden gelir elde etme hakkını vermektedir. Mülkiyet haklarının bireye verdiği önemli bir başka hak ise bireyin iktisadi değere sahiplenme hakkını başkalarına aktarabilmesidir (Demir, 1996: 228). Mülkiyetin hiç bir engele takılmadan kolayca el değiştirebilmesi, kaynakların ve sermayenin daha etkin kullanana aktarılmasıyla sonuçlanmakta ve bu durum işbölümü ve uzmanlaşmaya yol açarak kaynakların daha etkin kullanılmasıyla, üretim artışına ve sonuçta iktisadi gelişmeye olumlu katkılar sağlamaktadır (Besley ve Ghatak, 2010:4258; Oğuz, 2003: 22).

Mülkiyet hakları kurumsal yapıda iktisadi büyümeyi teşvik eden önemli bir araçtır. Bu haklar kaynakların tahsisi ve bölüşümünde önemli farklılıklar meydana getirerek ülkelerin kalkınma ve büyümesinde önemli rol oynamaktadır. Ekonomide belirsizliklerin ve işlem maliyetlerinin azaltılarak, kurumsal yapıda mülkiyet haklarının yeterince tanımlanması ve böylece girişimcilerin geleceği doğru tahmin edebilmeleri kaynak tahsisi ve kullanılmasında etkinlik sağlamakta bu da iktisadi gelişmeyi olumlu etkilemektedir Oğuz,2003: 91). Mülkiyet hakları ile iktisadi büyüme ve kalkınma arasındaki ilişkiye dair genel kanı mülkiyet haklarının, kalkınma ve büyümeyi, beraberinde fiziki ve beşeri sermayeyi etkilediği şeklindedir (Dinçer, 2007:826).

Mülkiyet hakları sistemi hukuk kurallarıyla düzenlenmektedir. Bu nedenle mülkiyet hakları ile hukuk biri olmadan diğerinin düşünülmemeyeceği kavramlardır. Mülkiyet hakları ile ilişkilendirilen her bir malın değeri mülkiyet haklarındaki hukuksal değişime bağlı olarak yeni bir değerle ilişkilenebilir ve mübadele edilen her malın değeri mübadeleyle aktarımı gerçekleştirilen mülkiyet haklarına bağlı bulunmaktadır. Bu durumda aynı özelliklere sahip, aynı zaman ve mekânda yer alan iki mal veya aktif, birbirinden farklı iki ayrı mülkiyet sistemi içerisinde bulduklarında aynı değere sahip olamamaktadır. Bu durum ülkeler arasındaki refah ve kalkınma düzeylerinin karşılaştırılmasına ilişkin analizlere mülkiyet haklarının da dâhil edilmesini gerekli kılmakta, kurumların refah ve büyümeye etkisini göz ardı ederek analize dâhil etmeyen yaklaşımlar gerçekçi sonuçlara ulaşmamaktadır.

Mübadeleye konu edilen her malın değeri işlem maliyetlerine bağlı olarak değişebilmektedir. İşlem veya koruma maliyetleri arttığında varlığın tam koruma veya tam transferi maliyetli hale gelirse, bireyler bu varlık üzerinde tam kontrole sahip olmak istememekte böylece bireylerin sahip olduğu haklar ekonomik anlamda çok fazla bir değer ifade etmemektedir. Bu durumda devlet, çıkardığı yasalar ve oluşturduğu güvenlik ve asayiş sistemleriyle mülkiyetin korunup gözetilmesini güvence altına almak için gerekli önlemleri almalı ayrıca yasalarda mülkiyet haklarını en açık biçimde tanımlamalıdır. Varlığın koruma maliyeti düşürüldüğünde değeri, talebi de artacak, piyasada daha rahat mübadele edilecek ve böylece kaynakların daha etkin dağıtılması sağlanacaktır.

Mülkiyet haklarıyla iktisadi performans arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı hedefleyen yaklaşımın temel argümanı mülkiyet haklarının iktisadi davranışı şekillendiren güdü ve motivasyonları belirlemesidir. Nitekim toplumdaki yerleşik mülkiyet sistemi iktisadi gereksinimleri belirleyen dürtü ve motivasyonları etkilemekte, böylece tercihleri de belirlemektedir. Bu şekilde kurumsal yapının etkisinde kalan birey davranışı iktisadi yapının oluşumu ve değişiminde önemli bir rol oynamaktadır (Nee, 2003: 33). Nitekim mülkiyet haklarının yeterince sağlanmadığı, kısıtlandığı bir toplumda bireyler sermaye biriktirme ve teknoloji yatırımı yapma konularında yeterli motivasyona sahip olamamakta ve bu durum iktisadi performansı azaltmaktadır (Acemoğlu vd., 2004: 2).

Özel mülkiyet hakkı rasyonel davranan ve kârını artırmayı hedefleyen müteşebbisi, önce üretim aşamasında ürünün tüketicilerin beklentilerine göre imalatına, daha sonra etkinlik arayışı ve üretim maliyetlerinin düşürülmesi çabasına itmektedir. Bu son amaç, yani maliyeti en aza indirme amacı, firma için piyasa, teknoloji vb. kısıtlar altında gerçekleşen kâr maksimizasyonunun birim ürün başına maliyeti en aza indirmeyi gerektirmesinin bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Bu şekilde ekonominin bir bütün olarak bu durumdan fayda sağlayacağı öngörülmektedir. Zira birim ürün başına üretim maliyetinin düşürülmesi demek, üretilecek diğer birimler için kaynak sağlamak demektir (Rees, 1993: 54). Kaynakları etkin kullanarak daha fazla üretmek ise iktisadi büyümeyle sonuçlanabilecek bir süreçtir.

Mülkiyet haklarının yeterince tanımlanmadığı ve korunmadığı kurumsal çevrelerde birey ve firmalar birikim veya yatırımlarını verimli alanlara yöneltmekte isteksiz davranabilmekte ve bu durum kalkınma ve büyümeyi olumsuz etkileyebilmektedir (Lawer and Saenz, 2005: 157). Bu hakların yasalarda yeterince tanımlanıp güvence altına alınması bireylerde çalışma motivasyonunu artırmakta, böylece üretim faktörleri daha yoğun olarak üretimde kullanılmakta verimlilik artışıyla birlikte büyüme ve kalkınma hızlanmaktadır (Dursun 2005:185).

Mülkiyet haklarındaki kısıtlamalar bireyleri kayıt dışı piyasalara yönlendirebilmektedir. Mülkiyet haklarının iyi tanımlanarak korunması piyasalarda güven duygusunu hâkim kılmaktadır. Böylece kayıt dışılık da ortadan kalkarak yerini yasal ve kayıtlı ekonomiye bırakmaktadır (Leblang, 1996:8).

Mülkiyet hakları İslam dininde de geniş yer bulan konulardandır. İslâm, doğuşu esnasında özel mülkiyetle karşılaşmış ve onu kaldırmak yerine, mülkiyeti elde etme yollarını ıslah etmiş ve özel mülkiyet hakkı yanında bir de amme (kamu) mülkiyetini kurumlaştırmıştır (Demir F., 1986: 127).

İslam bir adalet dini olduğundan insanlara mülk edinebilme hakkı vermiştir. İslam'da insanın kendisi dâhil bütün mülk, Allah'a ait olmakla birlikte Allah, kendisine vekil olarak yarattığı insana bu mülkte tasarruf

yetkisi vermiştir. Ancak bu yetki sınırsız olmayıp genel anlamda çerçevesi çizilmiş bir alanı kapsamaktadır. Mülk mutlak anlamda sadece Allah'ındır. İnsan mutlak olarak kendiliğinden değil ancak O'nun izni ve bağışıyla eşyaya sahip olma hakkını edinmiştir.

İslam'a göre mülk edinmesi mümkün olan herhangi bir mal bir kimse tarafından usulüne uygun mülk edinilmiş ise o mala dokunulmaması mülkiyet hakkına da riayet edilmesi gerekir. İslam'da helâl yollardan elde edilmiş mülkiyeti gasp ve hırsızlıktan korumak, bu suretle helâl olmayan kazançlara mani olmak emeğe olan saygının bir ifadesidir. Ayrıca İslâm emeği en yüce değer olarak görmekte, kanaati ön planda tutmakta, servet ve mülkiyetin yaygınlaştırılmasını sağlayarak sosyal refahı gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır (Tabakoğlu A., 2010:23).

İslam fertlerin mülkiyet haklarını vermekle birlikte bunu, kendi iradeleriyle toplum yararına dönüştürme yollarını da göstermiştir. Bu yollar, bazen zekât gibi mutlaka yapılması gereken zorunlu bir görev, zaman zaman da isteğe bağlı sadakalardan ibarettir. Zekât ve sadakalar toplumda zengin ve fakirler arasında bir köprü oluşturarak onları birbirlerine yakınlaştırmakta, sosyal barışın ve adaletin oluşturulmasında önemli bir rol üstlenmektedir.

Özetle, İslam'ın bireylere özel mülkiyet hakkı vermesi, toplumda bu hakkı dünyevi ve uhrevi çeşitli yaptırımlarla koruma altına alması, mülkiyetin çeşitli yollarla el değiştirmesine izin vermesi vb. mülkiyet düzenlemeleri ile oluşturduğu mülkiyet sisteminin, kalkınma ve büyümeyi teşvik eden bir niteliğe sahip olduğu ve bu sistemle insanın hem dünyada hem de ahirette saadetini amaçladığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: İslam'da Mülkiyet Hakları, Kurumsal İktisat, Kalkınma ve Büyüme

“KERTENKELE” DİZİSİ VE DİN ADAMI STEREOTİPLEŞTİRMESİ: İZLEYİCİ YORUMLARI ÜZERİNE HERMENÖTİK BİR ANALİZ

Dr. Bayram ÇAĞLAR

Kocaeli Üniversitesi
bayram_caglar@yahoo.com.tr

ÖZET

Bu çalışmada bir metnin tek bir yorumunun geçerli olmadığı varsayımından hareketle analiz gerçekleştirilmiştir. Hermenötik yönetime göre metinler pek çok farklı açıdan yorumlanabilmektedir (Berger, 2011: 32). Medya ürünleri/çıktıları da bir metindir ve çok çeşitli şekilde ‘hermene’ edilebilir. Kitle İletişim Araçlarının (KİA) en etkili olduğu varsayılan Televizyonun gerek haber programlarında gerekse reklam ve dizilerde ürettikleri içeriklerle sosyo-kültürel temsilde stereotip oluşturdukları kabul gören bir gerçekliktir. Özellikle sinema filmlerinde ve dizilerde belli mesleklerin belli tiplerdeki insanlar tarafından yapıldığı, onların kültürel arşivesinin de serimlenerek ortaya konulduğu, böylece toplumsal ön yargılara iletişim araçları yoluyla katkı sunulduğu vurgulanmaktadır. ‘Ekme ve yetiştirme’ kuramına göre iletişim araçları başta televizyon olmak üzere kitlelere/izleyicilere bir fikri hemen yerleştirmemekte bir tohum gibi bireylerin belleğine atılan/ekilen bazı temel yargıların zamanla filizleneceği ve maya tutacağını ileri sürmektedir. Bu kurama göre iletişim araçlarındaki herhangi bir içerik/metin/görsel bir şırınga gibi etki etmemekte fakat zamanla istenilen yönde yönlendirme/manipülasyon gerçekleştirebilmektedir. Dünya televizyonlarındaki dizilerde ve özellikle ticari sinemanın egemen olduğu Hollywood film endüstrisinde uzun süre ve hala bu ‘ekme yetiştirmenin’ sihrini kullanarak “üçüncü dünyanın” bireylerini/insanlarını belli kalıplar içine sokarak stereotipleştirmesine önayak olmuştur. Bu tiplendirmeler tüm toplumsal katmanlara öylesine yerleşmiş ve kanıksamıştır ki aykırı tiplendirmeler gündeme geldiğinde yoğun tepkilere neden olabilmektedir. Televizyon dizileri de böylesi tiplendirmelerin en göze çarpan unsurlarını reyting ve çok izlenmek adına izleyicinin duygusal özelliklerine hitap ederek karakterize eder. Yöresel tiplendirmeleri, şiveleri, mekânları, kılık kıyafetleri sonunu kadar kullanan dizi senaryoları anaakım televizyon kanallarının temel gösteri kaynaklarıdır. Bu tiplendirmeler var olan gerçekliğe yaklaşmamakta hatta çarpıtmanın yanı sıra senaristlerinin, yapımcılarının ve yönetmenlerinin zihinsel pratiklerindeki kültürel birikiminin de yansısını oluşturmaktadır. Türkiye’de anaakım televizyon kanalları dizi yayınlama konusunda adeta birbiriyle yarışmaktadır. Bunların çoğu da anaakımı domine eden televizyon kanallarıdır. Dizilerin konuları hemen hemen birinin tekrarı şeklindedir; romantizm merkezli ve prime-time kuşağındaki dizilerde, aile-komedi-romantizm, gençlik-romantizm, aksiyon-romantizm gibi farklı türleri bir arada sunduğu bulgulanmıştır. Söz konusu dizilerin temaları ise şöyledir: %33 romantizm, % 31 komedi, %15 aksiyon, % 13 aile, %5 gençlik ve % 3 fantastik (<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/tr/...media.../tr-media-tv-report.pdf>, 12.12.2017).

Temel amacı izlenirlik kaygısı (reyting) olan dizilerde ve Yeşilçam Türk sinemasında din adamlarının stereotipleştirilmesi izlerkitle tarafından pek tartışılan bir konu olmamıştır. Türk sinemasının birçok filminde cami hocası yani imam belli kalıplar içinde sunulur. Bu imamlar bazen bulunduğu görevi istismar eder bazen de İslam dinin önerdiği ve emrettiğinin dışında işlere bulaşarak yoldan çıkanlar olarak sunulur. Gaipten haber veren, muska yazan, üfürükçü gibi cami imamı olmasa da bir şekilde İslam diniyle ilişkilendirilen hoca tiplendirmesi

bir stereotipleştirme olarak medya metin ve görsellerinde yoğun olarak kullanılmaktadır. Toplum/izler kitle üzerinde önyargı oluşturacak bu yaklaşım esasında 'ekme ve yetiştirme' (kültivasyon) kuramına uygun olarak değerlendirmek mümkündür (Gerbner, 2014: 289). Bu bakış açısına göre uzun süre işlenen ve tekrarlanan belli olgular ve temalar izler kitlede istenilen yönde bilgiler ve yargıların oluşmasını neden olur. Halloran, davranışlarla birlikte değerlerin de televizyondan öğrenilebileceğini, alışılmamış ve belirsiz, bilinmeyen olaylarla karşılaşan bir kimseye etki edebileceğini belirtmektedir. Televizyonun genç bireylerde ve yetişkinlerde de aynı derecede olmasa da rol modeli alınmasında belirli etkileri bulunabileceğini vurgulamaktadır (Halloran, 1973: 16). Bu bildiri de kuramın ifade ettiği kültürel ekme ve stereotipleştirmeyi tersinden okumak ve anlamak için yapılan tartışmalara yer verilmiştir. ATV yayımlanan ve geçtiğimiz sezon (2017 bahar) yayını tamamlanan Kertenkele dizisindeki 'sahte cami imamının' var olan imam stereotipleştirmesine karşı bir argüman olarak sunulduğu hipotezi geliştirilmiştir. Çalışmada, dizide İslam diniyle ilgisi olmayan bir hırsızın (Kertenkele lakaplı) zorunluluk nedeniyle bir camiye sığınarak imam sarığı ve kıyafetini(cübbe) giymesi ve cemaat tarafından imam sanılması, zamanla dinin gereğini öğrenmesi üzerine kurulu bir anlatıma yönelik yapılan eleştirilerin medyaya yansması ve izleyici yorumları ele alınmıştır. Medya metinlerine yönelik izleyicilerin algılaması ve yorumlaması olarak gerçekleştirilen araştırmada yeni medyada yer alan yorum ve analizlerin dini hassasiyeti olan kesimlerin/izlerkitlenin, siyasetçiler ile Diyanet İşleri Başkanlığının tepkileri analiz edilmiştir. Yapılan incelemede gerçekte bir imam olmasa dahi dizide devletin atadığı imamların kötülendiği ve küçük düşürüldüğü iddiasıyla resmi kurumlar tarafından RTÜK'e şikâyetler bulunduğu, geçmişte imamlık/müftülük yapmış milletvekilleri tarafından TBMM'de konu hakkında kürsüden konuşmalar yaptığı bulgulanmıştır. Ayrıca muhafazakâr medyanın yazılı basınında konuya ilişkin tartışmaların yürütüldüğü de tespit edilmiştir. Söz konusu dizinin metni/senaryosu hakkında iki görüşün hakim olduğu bunlardan birinin söz konusu dizi karakterinin esasında bir imamı temsil etmediği zorunluluktan kaynaklanan ve sığınılan bir yer olarak görülen camide dini öğrenerek süreç içinde dine yöneldiği ve bir metamorfoz (değişim/dönüşüm) olarak alınıp/yorumlanması gerektiği, diğerinin ise kutsal ve dokunulmaz bir meslek olarak görülen cami imamlığına hakaret edildiği görüşüdür. Diyanet İşleri Başkanlığı, "Geçmiş dönemlerde kaldığını düşündüğümüz bu tarz senaryoların cübbeyle, sarıkla ve bu kıyafetlerin taşıdığı değerleri küçük düşürücü tiplmelerle bir dizide karakterize edilmesini tasvip etmek asla mümkün değildir" şeklinde bir açıklama yaparak sahte de olsa bir imam kıyafetinin kullanılmasını karşı tavır almıştır (<http://www.trthaber.com/haber/medya/diyanetten-kertenkele-aciklamasi-149821.html>).

Bu bağlamda geçmişte müftülük yapmış siyasetçiler RTÜK'ün bu diziyi kaldırması gerektiğini istemektedir. Peygamber mesleği 'imam' rolündeki Kertenkele'nin din görevlilerini incittiğini sürüngen bir yaratık olan bir canlının ismiyle 'imam' rolünün asla bağdaşmadığını ve hiçbir kişiye yakışmayan hırsızlık ve yolsuzluğun 'imam' rolüyle ilişkilendirilmesinin kabul edilemez olduğunu vurgulamaktadır (<https://onedio.com/haber/-kertenkele-dizisi-ortaligi-karistirdi-396972>). Dizi senaristleri/yapımcıları ise bu eleştirilere katılmayarak anlatılanın resmi bir cami imamı değil süreç içinde değişen/dönüşen bir çeşit dini bilince kavuşan sıradan bir insanın hikayesi olduğunu ifade etmektedir. 'Kertenkele' projesinin bir dönüşüm olarak görülmesi ve Allah'a inanmayan ve dini öğretilere aykırı bir karakterin hapisneden kaçarak çaldığı imam kıyafetlerini giydiği ve çıktığı bu yolculukta gerek kıyafetlerin manevi ağırlığı gerekse imam rolünü oynamak zorunda kalmasıyla aslında dini öğrenmeye yönelik bir süreçle ilişkilendirilmesi gerektiği

vurgulanmaktadır (<http://t24.com.tr/haber/kertenkele-dizisi-yayindan-kaldirilsin-tepkisine-yapimcidan-cevap-allaha-havale-ediyorum,275546>). Dizinin esas izlerkitesinin (seyirci) olayın bir kurgu olması nedeniyle 'aydın-entelektüel' çevrenin gösterdiğinin aksine olumlu tepki verdiği tespit edilmiştir. Sosyal medyadaki izlerkitle yorumları dizinin alımlanmasının/yorumlanmasının metni kodlayanlarla benzer çizgide olduğunu ortaya koymaktadır (<http://dizi.yazarokur.com/kertenkele>). Kertenkele dizisi Türk sineması ve dizi geleneğinde aykırı ve farklı bir imam (sahte de olsa) portresi çizerek 85 bölüm önemli reytingler elde etmiş özellikle prime-time izleyicilerinin ilgisini çekmiştir. Bu bağlamda dizinin sonlandırılmamasına karşı kamuoyu oluşturma gayreti içine girdikleri de bulgulanmıştır. Türk sinema ve dizi senaryosu geleneğinin aksine kanıksamaya/alışmaya yola açan din adamı stereotipleştirmesine yönelik karşı-eleştirel stereotipleştirme olarak izlerkitlece olumlu karşılanan Kertenkele dolaylı da olsa bir bakıma görevini yerine getirmiştir.

Anahtar Kelimeler; Kertenkele Dizisi, İmam, ATV, Stereotipleştirme, Kültivasyon

HELAL TURİZM KAVRAMI, TÜRKİYE’DE HELAL TURİZMİN GELİŞİMİ VE OTEL İŞLETMELERİNDE HELAL TURİZM UYGULAMALARI

Arş. Gör. İsa BAYHAN

Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu
isabayhan@ibu.edu.tr

Arş. Gör. İlhan KESKİN

Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İİBF İktisat Bölümü
ilhankeskin@ibu.edu.tr

ÖZET

Turizm değişen, gelişen, ülkesel veya bölgesel bir geçici yer değişikliği olarak kalmanın ötesine geçip sosyo-kültürel ve dini unsurlardan etkilenen bir faaliyetler bütünüdür. Helal turizm, turizm faaliyetlerinin İslami kurallar çerçevesinde gerçekleştirilmesini ifade ettiği için turizm sektörü içerisinde etkili ve önemli bir konumdadır. Helal turizm kapsamında hizmet veren işletmelerde sosyal alanlar, yiyecek-içecek tüketim ve sunumu, misafirlere hizmet veren işgörenlerin cinsiyetleri, görünüşleri, davranışları, işletmelerin sunduğu imkanlara dini gereksinimleri karşılayacak alanların dahil edilmesi gibi pek çok unsur farklılaşmaktadır. Bu çalışma helal turizm kavramını ilgili yerli ve yabancı literatürden tanım ve ilişkileriyle birlikte ortaya koyarak Türkiye’de helal turizmin gelişimi ve helal otel işletmelerinin uygulamalarını incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma kapsamında ilgili alanyazın taranarak ikincil verilerden elde edilen bilgiler sunulmuştur. Araştırma sonucunda helal turizm ve Türkiye’de helal turizm faaliyetlerinin gelişimine ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Helal turizm, İslami turizm, Helal otel.

HALAL TOURISM CONCEPT, HALAL TOURISM DEVELOPMENT IN TURKEY AND HALAL TOURISM IMPLEMENTATIONS IN HOTEL ENTERPRISES

ABSTRACT

Tourism is a combination of various activities that go beyond containing national or regional temporary place change because of getting affected by socio-cultural and religious factors. Halal tourism is an effective and important component within the tourism sector by being stated as experiencing of tourism activities within the framework of Islamic rules. Many factors such as social areas, food and beverage consumption and presentation, gender; appearance and behaviors of the staff serving for guests, and the inclusion of the areas that provide the religious requirements in the facilities by the enterprises are different in the halal tourism enterprises. This study was carried out in order to examine halal tourism development in Turkey and the implementation of halal hotel enterprises by introducing halal tourism concept with definitions and relations from related domestic and foreign literature. Within the scope of the research, relevant literature was searched and the information obtained from the secondary data was presented. As a result of the research, suggestions on the development of halal tourism and halal tourism activities in Turkey have been made.

Key Words: Halal tourism, Islamic tourism, Halal hote

SODOM VE GOMORE

Yrd. Doç. Dr. Hasan YAZICI

Kocaeli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü
hasan.yazici@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun Sodom ve Gomore romanı, İmparatorluğun çöküşüyle Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet'e geçiş sorununa bakış açısını ve yorumunu somutlaştırdığı için önemlidir. Meşrutiyet yıllarının işgaldeki yerli ve yabancı iktidar ve muhalefetini, bir devrin idarecilerini anlatır. Mütareke yıllarında İstanbul'da gazeteciyken bizzat şahit olduğu toplum yapısındaki çelişkilerin ürünü ahlak düşkünlüğünü, şehrin alçalan hayatını, işgal facialarını ele alır. Çöküşün getirdiği çürümenin kokuşmuşluğu dile getirilir. Batı hayranlığının oluşturduğu asalak tiplerin toplumdan kopuşu sergilenir, bağımlılığın yol açtığı her türlü değer yitiminin insanî olanı yok edişi örneklenir. Bir Türk kızı başkişi yapılarak daha çok kadınlarda oluşan çöküntü gösterilmek istenir. İşgal altındaki İstanbul romancıya türlü ahlak bozuklukları, büyük günah ve feryat dolayısıyla Tanrı'nın gazabına uğrayıp helak olan iki büyük şehir gibi görünür. Bozukluğun düşkünlüğün çok sınırlı bir çevrede görülmesi incinmiş millî izzeti nefsimiz için büyük bir tesellidir. Her şartta değişik biçimlerde değişik adlar altında var olabilecek Sodom ve Gomore batağına düşmeme uyarısıyla bilinç uyanıklığı sağlanır. Sanatın sosyolojik gözü ile geçmişin bir kesitinde görülenler aracılığıyla hâli anlayıp geleceği şekillendirebilmeye imkân sağlamak istenir. Kurtuluş, çamurun kokuşmanın silinip süpürülmesindedir.

Anahtar kelimeler: Sodom ve Gomore, İstanbul, mütareke, işgal, ahlak bozuklukları

BİR TÜKETİM TÜRÜ OLARAK İSRAF ÜZERİNE KAVRAMSAL BİR ANALİZ

Prof. Dr. Yaşar SARI

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Turizm Fakültesi
ysari@ogu.edu.tr

ÖZET

Tüketim pratik anlamda nihai kullanım demektir. Mal ve hizmetlerin insan ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde kullanılmasıdır. Bu şekilde ihtiyaçların karşılanması insana bir fayda sağlar. Yani mal ve hizmetlerin daha ileri bir işlemeye tabi tutulmak veya yeniden satılmak üzere değil doğrudan doğruya insan ihtiyaçlarının karşılanması için satın alınmasıdır. Tüketim harcamaları milli geliri oluşturan faktörlerden birisi olup son derece önemlidir. Arapça “serefe” kökünden gelen israf ise; yemek, içmek, giyip, gezmek gibi meşrû ve mübâh olan hususlarda makul ve maruf sınırı aşmak, lüzumsuz yere harcama yapmak, ihtiyaçtan fazla tüketmek, saçıp savurmak anlamlarına gelmektedir. Dinî kaynaklarda tüketimin en aşağı derecesi cimrilik, ortası iktisat, aşırısı ise israf olarak ifade edilmektedir. Buradan hareketle bu çalışmada literatür ışığında öncelikle tüketim ve tüketimin ölçüsü üzerinde durulacak ardından da bir tüketim çeşidi olarak israfın tanımı, nedenleri ve sonuçları irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Tüketim; israf; ihtiyaç.

BİLİMLER VE İLİM; KAINATTA İLAHİ ORAN

Öğretim Elemanı Abdülvehhap KAZDALOĞLU

Kocaeli Üniversitesi
Mühendislik Fakültesi Elektrik Mühendisliği Bölümü
vahap@kocaeli.edu.tr

Prof. Dr. Bekir ÇAKIR

Kocaeli Üniversitesi
Mühendislik Fakültesi Elektrik Mühendisliği Bölümü
bcakir@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Kainat, ölçüler ve hesaplar üstü bir tasarım harikasıdır. Bilim ve teknolojinin amacı ise; bu harika tasarımın sırrına ulaşarak, en güzeli, en doğruyu, en sağlamı, en güçlüyü, en hızlıyı üretebilme çabasıdır. Fakat bilim ve teknoloji tek başına bu amaca ulaşmaya yeterli olmayacaktır. Çünkü ilim denen tüm kainatın sırlarını içinde barındıran bir sonsuz derya vardır ki bunun sırlarına vakıf olmadan en güzel, en doğru, en güçlü, en sağlam, en hızlı üretilemez. Kainat yaratılırken mutlaka ki bir ölçü ve oran üzerine yaratılmıştır. Bilim bu ölçü ve oranların bir kısmını yeni yeni keşfetmeye ve kullanmaya başlamıştır. Bu çalışmada, kainatta bir çok yerde karşımıza çıkan ilahi oran ve ilahi oran kullanımı durumunda ortaya çıkan eserler incelenmiştir.

ABSTRACT

The universe is a wonderful design beyond measure and calculations. The aim of science and technology is; it is the effort to reach the mystery of this wonderful design, the most beautiful, the most accurate, the strongest, the strongest, the fastest. But science and technology alone will not be enough to achieve this goal. Because, there is an eternal sea which is called science, which contains the secrets of the whole universe, and it can not be produced without the knowledge of its secrets, the most beautiful, the most correct, the strongest, the most robust, the fastest. When the universe was created, it was created on a scale and a rate. Science has just begun to discover and use some of these measures and proportions. In this study, works arising in the case of using the godly rate and the godly rate which have been antagonized in many places in the universe are examined.

THE IMPACT OF EXCHANGE RATES ON INFLATION IN THE GAMBIA (2006-2016)

Lamarana JALLOW

İktisat Politikası Anabilim Dalı Yüksek Lisans
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Kocaeli Üniversitesi
Jallowlamarana18@gmail.com

ABSTRACT

Exchange rates stability being one of the most important indicators that promotes total investment, price stability and stable economic growth. The objective of this paper is to study the impact of exchange rate on inflation in The Gambia for a period of ten years i.e (2006-2016). In this research, secondary data was collected from The Central Bank of The Gambia. During the period under view the following tests were conducted Johansen co integration, VECM, ADF, Granger causality test and OLS. Theoretical basis of the question and empirical results on the topic as well as research methods measurements in the field are examined in the paper. According to the materials from The Central Bank of The Gambia, IMF and World Bank the basis of obtained in the study evidence the author concluded that the impact of exchange rate and money supply significant on inflation during the period was revealed.

Keywords: Exchange rates, Inflation, The Gambia

YÖNETİCİLİK ÖZELLİKLERİ AÇISINDAN DÖRT HALİFE

Prof. Dr. Vasfi HAFTACI

Kocaeli Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü
vhaftaci@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Bu bildirinin ana amacı, Hz. Muhammed'in vefatından sonra onun yerine Devlet Başkanı olan ve İslam tarihinde Hulefa-i Raşidin olarak adlandırılan dört halife döneminin liderlerini yöneticilik özellikleri açısından incelemektir. Bu amacı gerçekleştirmek için yönetim kavramları başlığı altında yönetim, yöneticilik, liderlik ve Hulefa-i Raşidin ele alınmış, sonrasında dört halifenin her biri yöneticilik özellikleri açısından incelenmiştir. Bildiri, dört halifenin yöneticilik özelliklerine dönük genel bir değerlendirme ve sonuçla tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yönetim, Yönetici, Dört Halife

THE NEXUS BETWEEN GENDER AND ENVIRONMENTAL GOVERNANCE

Asst. Prof. Dr. Korkmaz YILDIRIM

Recep Tayyip Erdogan University,
The Department of Political Science and Public Administration,
korkmazyildirim08@gmail.com

ABSTRACT

The Post-Modern world of the 21st century have observed that complex and challenging environmental the Post-Modern world of the 21st century have observed that complex and challenging environmental problems have reached serious dimensions due to predominantly misconception of the relationship between society and nature, industrializations, urbanization, significant development on technology, and a variety of initiatives of modernization. However, it has been argued that negative consequences of increasing environmental degradation on each group of the society are different due to inherent complexity of them, and variation among values, ideas, conception and ideologies of a variety of social actors, which is implied as gender parity at a scientific level. Due to the thematic and theoretical approaches proposed by scientific studies within the field of gender and the environment, the understanding and attitudes towards public policies have also been changed. Scholars and practitioners clearly demonstrate that the establishment and implementation of non-gender mainstreaming on policies and strategies at the international, national, and local level are not expected to be successful. Reorganization of the relation between society and nature, and establishment gender mainstreaming in all governance practice seems to be necessary for the sustainable development and ensuring environmental justice. Scholar argues that Instead of dominance, hierarchical and tradition management approaches, environmental governance based on the principle of the interdependence among stakeholders at all level should be followed.

Time, historical process and political background have played a significant role for a comprehensive understanding of the gender equality and mainstreaming policies which are a very important for disclosing much political and social structure. A number of researchers have attempted to link the concept of gender with several concepts such as nation, state, nationalism project, citizenship, military, war, identity construction, the Islamic movement, and globalization. For instance, some researchers analyses the concept of gender and underlines the importance of the gender for historical and political analysis. In addition, some scholars examine the concepts of feminism for political analysis, and seek answer of the question of how feminism is taken into political science analysis as a base of epistemology and methodology. Similarly, some of those argue that in fact social contract theory based on sex-based context. They notably classified civil society as private and public, and assert women in the private sphere while man within the field of the public sphere. Likewise, researchers seek to work out the question of how national projects are engendered. Some of those claim that the existing social order is patriarchal, and explained it in theoretical and conceptual frameworks. Some also investigate identity and citizenship from a

gender perspective. Some of those address militarism and war, and Islamic movements from a gender perspective as well.

In particular, researches on the gender equality have reached a moral and cultural dimension by many contradictory issues such as globalization, being members of supranational and international organizations such as Europe Union, United Nation, OECD, new social movements, democratization. To this end, recent discursive and political debates have essentially focused on question of how environmental governance and practices could be engendered. In this study, general perspective of gender equality and its relation to environment is described. The study mainly explores major conceptual and theoretical approaches of gender studies in terms of several environmental issues such as sustainable urban policies, pollution, energy, climate change, environmental movements. In the narrow sense, the study focuses on conceptual and theoretical and explanation concerning gender equality as an analytical category for environmental governance which enable to involve different values, perception and interest of a variety of social groups. The main aim of the article is to explore studies that focus on the dynamics of gender mainstreaming and environmental policies and practices in theoretical and practical manner. The study demonstrates how gender is relevant to environmental governance by assessment analysis and insight by descriptive analysis.

When taking into account all of these, we argue that the domination and sovereignty established by humankind on nature have been demonstrated itself on the basis of gender inequality. In particular in developing countries, each groups of society, especially women, are more affected by environmental problems. As a matter of fact, it is often stated that the majority of the woman population is at risk due to poverty and distress on economic condition as well. The current labor of division and workload in developing countries, which regard economic development as a compulsory issue, is contradictive in terms of the subject of gender inequality. So, it is possible to claim that gender-based environmental analyzes and extensive theoretical discussions are not adequate, in particular for third-world countries. There has been a variety of grounds and reasons for it. A lack of reliable and conclusive data are not available that enable gender analysis for explore equal access to natural resources and environmental exposure. In addition, the currently limited studies argue that gender mainstreaming on development and implementation of policies and strategies in the environmental governance has not been achieved in developing countries because of several challenges, that might be an issue of analyses in future studies.

The main assumptions of the study are that engendering environmental governance, practice and given greater attention to gender analysis including each social group in public policies would provide significant gain. In particular for environmental degradation in rural areas are creating significant problems for women compared to others. The campaign aimed at raise awareness of gender inequality on environmental deterioration seems to be necessary on this issue. Corporation and co-ordination among environmental stakeholders including public sector, private sector and civil society, citizens as well on the basis of gender equity provides significant gains to development and implementation of comprehensive and effective public policies in particular within field of biodiversity, sustainable energy, food security and consumption of water resources, usage and protection their

natural resources, which seems to be essential for sustainable society. The participation of women, their knowledge and experience sharing on development and decision-making of mitigation and adaptation policies and strategies for dealing with climate change will provide significant gains for achieving low-carbon and sustainable society.

Keywords: Gender equality, Environment protection, Governance, Gender mainstreaming

KREDİ DERECELENDİRME KURULUŞLARI

Hasan Ömer BAYRAK

Kocaeli Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi
hasanomerbayrak@hotmail.com

Doç. Dr. Hasan Bülent KANTARCI

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İktisat Bölümü Öğretim Üyesi
hbkantar@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Büyüyen dünya ekonomisi nedeniyle artan küreselleşme, ülkelerin mali yapıları ve dengeleri üzerinde büyük değişikliklere sebep olmaktadır. Dünya nüfusunun artması birçok anlamda ülkelerin ve o ülkeler içinde ticari uğraş yürüten kurum ve kuruluşların sayısını da arttırmıştır. Bu artışlara bağlı olarak piyasada güven düşüklüğü oluşmakta ve bu düşen güvenin belirli sınırlar içerisinde değerlendirilmesine ihtiyaç duyulmuştur. Ticari piyasada ön plana çıkan kredi derecelendirme kuruluşları, bir firmanın veya ülkenin belirtmiş olduğu mali yükümlülükleri zamanında yerine getirip getirmeyeceğini analiz eden ve bunları kolay ulaşılabilir bir ortamda tutarak ihtiyaç halinde başka ilgili kuruluşlara verebilecek nitelikte kabul görmüş kuruluşlardır.

Kredi derecelendirme kuruluşları, ilk kurulduğu dönemlerde farklı amaçlar için kurulmuş olsa da son yıllarda piyasada büyük kabul gören ve güven kazanan, uluslararası önemi olan kuruluşlar haline dönüşmüşlerdir ancak bu kuruluşlara ait riskli bir durum da söz konusudur. Özellikle kriz dönemlerinde güvenilebilir notu verilen firmalarda yaşanan büyük batışlar kredi derecelendirme kuruluşlarına olan güveni azaltan faktörlerdendir.

Kredi derecelendirme kuruluşları, para piyasasını belirleyen borsa ile bağlantılı hareket eden bir yapıya da sahiptir. Bu yapı pek çok kuruluşun piyasadaki üstünlüğünün, güvenilirliğinin, büyüme ve yatırımlardaki artışın göstergesinde önemli bir rol üstlenmektedir. Kredi derecelendirme kuruluşları borsada olduğu gibi firmaların, ülkelerin veya kişilerin kredi notlarını belirleyerek onların marka değerlerinin yukarı taşınmasında veya aşağıya inmesinde bir yol izlemesinde etkili olmaktadır. Çalışmamızın amacı kredi derecelendirme kuruluşlarının çeşitli etkilerini gözden geçirerek incelemek ve örneklendirmektir.

Anahtar Kelimeler: Kredi Derecelendirme, Borsa, BİST.

CREDIT RATING INSTITUTIONS

ABSTRACT

Increasing globalization due to the growing world economy is causing great changes in the financial structures and balances of the countries. The increase in the world population has also increased the number of countries and institutions and organizations engaged in commercial activities in those countries. Due to these increases, there is a low confidence in the market and it is necessary to evaluate this falling confidence within certain limits. Credit rating agencies, which are prominent in the commercial market, are organizations that are qualified to analyze whether a firm or the country will fulfill the financial obligations on time and to keep them in an easily accessible environment and to give them to other relevant institutions if necessary.

Although credit rating agencies have been established for different purposes during their initial establishment, they have become internationally important institutions that have gained great acceptance and confidence in the market in recent years, but there is also a risk to these institutions. Especially in the crisis period, companies that are given a reliable rating of large swings are factors that reduce confidence in credit rating agencies.

Credit rating agencies also have a structure that is linked to the stock market that determines the money market. This structure plays an important role in the prosperity of many institutions in the market, the reliability, the increase in growth and investments. Credit rating agencies are influential in determining the credit ratings of firms, countries or individuals as they are on the stock market and tracking their way up or down their brand value. Our aim is to examine and exemplify the various effects of credit rating agencies in our work.

Keywords: Credit, Credit Rating Agencies, Stock Market

BELEDİYELERDE BÜTÇE UYGULAMALARI VE ETKİNLİK: KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

Kenan KAYAN

Kocaeli Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Bölümü
Doktora Öğrencisi
kenankayan@kocaeli.bel.tr

Doç. Dr. Hasan Bülent KANTARCI

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İktisat Bölümü Öğretim Üyesi
hbkantar@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Merkezi yönetim, karar ve faaliyetlerin merkezi hükümet ve buna bağlı kuruluşlar tarafından alındığı, yerel yönetim ise merkezi yönetime bağlı olmak kaydıyla kararların ve faaliyetlerin il özel idareleri, belediyeler ve köyler tarafından alındığı sistemi ifade etmektedir. Belirli bir coğrafi alan üzerinde yaşayan insanların ortak ihtiyaçlarına cevap vermek üzere kurulan ve karar alma organları halk tarafından seçilen yerel yönetimler, demokratik rejimin temel taşı oluşturmaktadır. Yerel yönetimlere halka olan yakınlıklarından dolayı günümüzde önemli işlevler yüklenmiştir. Söz konusu işlevlerini yerine getirebilmeleri için Anayasamızın mahalli idareler başlığı altında “bu idarelere görevleriyle orantılı kaynak sağlanır” hükmü getirilmiştir.

Günümüzde sıkça kullanılan yerelleşme ve yerel demokrasi kavramları devletlerin yapısında ve görevlerinde önemli değişikliklere neden olmuştur. Topluma sunulan hizmetlerdeki etkinlik ve verimliliğin yanı sıra yerel yönetimlerin bütçelerinin kullanımında da etkinlik, saydamlık ve hesap verilebilirlik hedeflenmiştir.

Bu çalışmanın amacı yerel yönetim birimi olan belediyelerin bütçelerinde belirtilen hedefe ulaşmış olup olmadıklarını araştırmaktır. Bunu incelemek üzere Kocaeli Büyükşehir Belediyesi örnek olarak alınmıştır. Yerel yönetim kavramı özellikleriyle açıklanarak ülkemizdeki yerel yönetim türleri anlatılmaktadır. Daha sonra ise etkinlik ve verimlilik kavramlarına değinilerek belediyelerin mali yapısı, gelir ve giderleri incelenmektedir. Son olarak da Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin bütçe verileri yıllar itibari ile karşılaştırmıştır. Sonuç bölümünde ise yapılan çalışmalar ve elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Belediyeler, Büyükşehir Belediyeleri, Belediye Bütçeleri

FİLİSTİN TOPRAKLARININ İŞGALI VE İNSANCIL HUKUK

Osman ABALI

Piyade Yarbay, Milli Savunma Üniversitesi Atatürk Stratejik Araştırmalar Enstitüsü
Harp ve Silahlı Çatışma Hukuku Anabilim Dalı Harp ve Harekat Hukuku
Yüksek Lisans Öğrencisi
habusonolsun@yahoo.fr

ÖZET

Filistin topraklarının üç semavi dinin kutsal saydığı bir yer olması sebebiyle tarih boyunca her zaman hâkimiyet savaşlarına konu olmuştur. Hz. Ömer döneminde Müslümanların yönetimine geçen bu topraklar, Osmanlı Devleti'nin fiilen son bulmasıyla İngiliz mandasına geçmiştir. XIX. Yüzyılda yükselen Siyonizm hareketi ile Filistin topraklarına doğru başlayan Yahudi göçü sonucunda günümüzde hala devam eden silahlı çatışmalar başlamıştır. 2.Dünya Savaşının sona ermesiyle İngiltere, Mandadan vazgeçerek konuyu Birleşmiş Milletlere bırakmıştır. Birleşmiş Milletlerin, tartışmalı toprak dağılımlı iki devletli planı sonucunda İsrail Devleti kurulmuştur. İsrail, BM Antlaşmasını kayıtsız şartsız kabul etmesi ve yükümlülüklere riayet edeceğini taahhüt etmesiyle, 11 Mayıs 1949 tarihinde Birleşmiş Milletlerin üyesi de olmuştur. Ancak BM'in İsrail Devleti'nin barışsever bir devlet olduğu(!) kabul etmesine rağmen maalesef barış bir türlü bu kutsal topraklara uğramamıştır. İsrail, zaten tartışmalı olan topraklarını, sürekli Siyonist bir anlayışla genişletmeye başlamış ve Filistin toprakların işgale başlamıştır. İsrail Devleti, işgal ettiği topraklarda insanlığa karşı suçlar işlemeye başlamıştır. İşgal yönetiminde, savaş kuralları devreye girmekte ve bu suçlar uluslararası insancıl hukuku açısından değerlendirilmektedir. Günümüzde uluslararası antlaşmalarla hızla gelişen insancıl hukuk, dünyadaki birçok devlet tarafından kabul gören kuralları, örf ve adet kuralı olarak olmuştur. Çoğunluk tarafından kabul gören temel kuralları, dünyadaki bazı devletler tarafından tanınmasa da o devletlerin ya da vatandaşlarının uluslararası yaptırımlara ve mahkemelere konu olmasına engel değildir. Bu makalede, işlenen insanlık suçlarına, Uluslararası İnsan Hakları Hukuku yaklaşımı açısından ve dünyadaki emsal kararlar ışığında bir değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası İnsancıl Hukuk, Filistin, işgal, savaş suçları.

ABSTRACT

Palestinian territories has always been subjected to wars of dominance since this land is sacred to all three monotheistic religions. This land, which was conquered by Muslims while ruled by prophet Omer, mandated by The British after fall of Ottoman Empire. Jewish immigration that has started to Palastanian land with rise of zionism movement on XIX. Century led to armed conflict that are still going on. After end of II. World War, England had renounced mandate and left the subject to United Nations. After United Nation's two-stated plan with controversial land sharing, State of Israel was founded. And also Israel has become United Nation's member on 11

May 1949 with the unconditional acceptance of United Nation's treaty and to commit obeying the obligations. Although United Nation's accepts Israel as a peaceful state (!) since then peace has never visited these lands. Israel, with a Zionist mind, had started to expand their already controversial territories and occupied Palestinian lands. Israel has started committing crimes against humanity in the lands they had occupied. Under occupation, laws of war are applied and these crimes are evaluated under International Humanitarian Law. Today Humanitarian Law develops quickly with international treaties and accepted by majority of countries. Although some of the countries do not accept Humanitarian Law this is not a prevention for their citizens to be subject for international courts and enforcements. In this article, these crimes against humanity will be evaluated under the light of International Bill of Human Rights and other leading cases.

Key Words: International humanitarian Law, Palestine, occupation, war crimes.

-GAn, -GIn, -AGAn SIFAT FİİL EKLERİNİN KEYFİYET AÇISINDAN İNCELENMESİ

Okt. Nuri KONGUR

Kocaeli Üniversitesi
nurikongur@gmail.com

ÖZET

-GAn, -GIn,-AGAn sıfat ekleri fiilere eklenerek onları sıfat yapan geçmişten günümüze işlek olan eklerdir. Bu çalışmada ilgili eklerin geçtiği kelimeler çeşitli metinlerde taranmış ve rastlanılan kelimelerde eklerin keyfiyeti analiz edilmiştir. Analiz ederken, Farabi'nin mantık sanatına başlamak isteyen bir kimsenin bilgi edinmek zorunda bütün hususlardan "şey'in" varlık sebebi dikkate alınmıştır. Ünlü Türk ilim adamı Farabi mantık sanatına başlamak isteyen bir kimsenin bilgi edinmek zorunda bulunduğu şeyleri beşe ayırır. Bunlardan üçüncüsü "şeyin" varlık sebepleridir. Farabi'ye göre bir şey ya bir şeyde, ya bir şeyle, ya bir şey yanında, ya bir şey için, ya bir şeyle beraber veya bir şeyden dolayı var olur. Bu var oluş ya zat itibari ile, veya araz itibari ile. Zat itibari ile olması o şeyin özünde olmasıdır,tabiatının bir şeyde veya onun yanında veya onun içinde veya onunla beraber veya ondan dolayı bulunmasıdır; veya bunun o şeyin içinde veya yanında veya onunla veya onun için veya beraber bulunduğu şeyin cevherinde bulunmasıdır, yahut o ikisinin birden özünde bulunmasıdır. Araz itibariyle olmasına gelince: Bunun o ikisinden hiçbirinin ne özünde ve ne de tabiatında bulunmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, Türkoloji, Dil Bilgisi, Farabi, Sıfat Fiil Ekleri, -GAn, -GIn, -AGAn Sıfat Fiil Ekleri

İSLAM TİCARET HUKUKUNDA BEY'U'L-İSTİCRÂR MAHİYETİ VE FIKIH EKOLLERİNİN KONUyla İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin OKUR

Kocaeli Üniversitesi İlahiyat
Fakültesi Fıkıh Anabilim Dalı
huseyinokur@yandex.com

ÖZET

İnsanların alışverişlerinde yaygın olarak kullandıkları; geçmişte ve günümüzde devam edegelen bir alışveriş türü olarak isticrâr akdi, kişinin belli zaman aralıklarında satıcıdan ihtiyacı olan şeyleri alması ve ücretini (semen) daha sonra vereceğini (veresiye) taahhüt etmesi şeklinde kısaca tanımlanabilir. Bu sözleşmede akdin tarafları arasında, her satış işleminde ücret konuşulmadığı gibi satış akdinin kurulmasını sağlayan cümleler de (icap-kabul) telaffuz edilmez. Bunun sebebi, bu tür bir alışverişin insanlar arasında teamül haline gelmiş olması ve örfen de benimsenmesidir. Bu gün bu uygulama kısmen uygulanmaya devam etmektedir. Daha çok küçük ölçekli işletmelerde görülen bu uygulama sayesinde kişi, bakkal, kasap, manav vb. gibi yerlerden ihtiyacı olan şeyleri peyderpey alır ve örneğin ay sonunda hesaplayarak ücretini öder. Bu zaman zarfında, alım satım işlemi esnasında icap kabul veya alınan eşyanın fiyatı gibi şeyler konuşulmaz; sadece satıcı sahibi sattığı şeyleri ya da fiyatlarını bir deftere kaydeder ve ay sonunda hesaplanır.

Bu uygulama, dünyada çeşitli katılım ya da İslami bankacılık sektörlerinde bir finansman enstrümanı olarak kullanılmaktadır. Türkiye’de de bazı bankalar tarafından müşterilerin doğal gaz, elektrik, su gibi ödemelerini finanse etmede kullanılmıştır. Ayrıca daha geniş alanlarda kullanılmak üzere, geliştirilmesi yönünde çalışma yapılması talep edilmiştir.

İsticrâr akdinin geçerliliği İslam hukuk ekolleri arasında tartışılmıştır. İsticrâr akdini hukuken meşru görmeyenlerin gerekçelerinden bazıları, bu tür bir akdin, konusu hususunda, akit esnasında ürünün fiyatının belirsizliğini ya da ürünün, tüketimden önce yahut sonra ücretinin ödenmesi gibi sebeplerle caiz olamayacağı kanısına varmışlardır.

Bilinen akit teorileri arasında yer almayan isticrâr yöntemi, her ne kadar tanınan ve bilinen akit türleri arasında olmasa da insanların sık sık ihtiyaç duyduğu şeyleri satın almada vazgeçilmez bir araç durumunda olduğundan, geç dönem bazı Hanefi fukahası, bu tür bir akitte, akdin sıhhatine mani unsurların bulunmayacağını, dolayısıyla sahih olacağını kanaatine varmışlardır. Bu tebliğde, İsticrâr akdine dair İslam hukukçularının görüşleri değerlendirilecektir.

TÜRKİYE TEKSTİL VE HAZIR GIYİM SEKTÖRÜNDE PİYASA YAPISI VE YOĞUNLAŞMA ANALİZİ

Arş. Gör. İlhan KESKİN

Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü İİBF İktisat Bölümü
ilhankeskin@ibu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada CR4 ve HHI firma yoğunlaşma endeksleri kullanılarak, Türkiye Tekstil ve Hazır Giyim Sektörünün piyasa yapısı incelenmiştir. Tekstil ve hazır giyim sektörünün yoğunlaşma analizi, 2013 ve 2014 yıllarına ait, borsada işlem gören ve Kamuyu Aydınlatma Platformun'da yer alan yaklaşık 20 tekstil ve hazır giyim firmasının hâsılat rakamları kullanılarak yapılmıştır. Bu firmalar HHI ve CR4 endeksleriyle incelendiğinde ortak sonuç olarak rekabetin olmadığı ortaya çıkmaktadır. Bu durum tüketici refahını olumsuz yönde etkilemekte olup, kaynakların etkin bir şekilde kullanılmasının da önüne geçmektedir.

Anahtar Kelimeler: M-Firma Yoğunlaşması, Herfindahl-Hirschman İndeksi, Piyasa Yapısı.

MARKET STRUCTURE AND CONCENTRATION ANALYSIS IN TURKISH TEXTILE AND GARMENT INDUSTRIES

ABSTRACT

In this study, The market structure of Turkish textile and garment industries are examined by using M-Firm Concentration Ratio (CR4) and Herfindahl – Hirschman Index (HHI) with twenty textile and garment firms' revenue datas for 2013 and 2014. Also these firms trade on the bourse and take part in Public Disclosure Platform (KAP). As a results of (CR4) and (HHI) firms concentration analysis, there is no competition in the common outcom. When consumer welfare is adversely affected, so it is not effectively used at sources for other firms.

Key Words: M- Firms Concentration, Herfindahl-Hirschman Index, Market Structure.

TÜRKİYE'DE ENERJİ VERİMLİLİĞİ REFORMLARINA KURUMSAL FAKTÖRLER AÇISINDAN YAKLAŞIM: LİTERATÜR TARAMASI

Arş. Gör. İlhan KESKİN

Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü İİBF İktisat Bölümü
ilhankeskin@ibu.edu.tr

ÖZET

Son zamanlarda ekonomiye ve ekonomik faaliyetlere, kurumsal çerçevede yaklaşılması popüler olmaktadır. Özellikle ülkelerin kurumsal yapısı ile ekonomik performans ve büyüme gibi makro değişkenleri inceleyen çalışmalar bunların başındadır. Dolayısıyla kurumsal kalitenin performansı etkilediği düşüncesi birçok iktisatçı tarafından kabul görmektedir. Türkiye'de de birçok sektörde kurumsal kaliteyi geliştirmek için düzenlemeler yapılmakta olup bunların en önemli alanı enerji sektörü olmuştur. Türkiye enerji yoğunluğunu 2023 yılına kadar %20 oranında azaltmayı hedeflemektedir. Bu noktada Avrupa Birliği Düzenlemeleri, ulusal ve uluslararası öneriler doğrultusunda Türkiye enerji verimliliği mevzuatlarında reformlar yaparak bu amaca ulaşmayı istemektedir. Çalışmamızdaki amaç, Türkiye'de enerji sektöründe yapılan ve uygulanan reformların, literatürün kurumsal bakış açısına göre değerlendirmesini yapmaktır.

Anahtar Kelimeler: Enerji verimliliği, kurumsal kalite, reformlar.

THE APPROXIMATION OF ENERGY PRODUCTIVITY IN TERMS OF INSTITUTIONAL FACTORS IN TURKEY: LITERATURE SURVAY

ABSTRACT

In recent years, it is too popular that economic end economic activities are approached in the institutional framework. Particularly, the institutional structure of countries with economic performance and growth which macro variables are at the top of them. Accordingly, most economist are strongly believe that the institutional structure effects ekonomik performance. In Turkey's most endustries espacially energy, institutional quality is developed with official regulations. Therefore, Turkey proposes to reduce its energy concentration about 20% by 2023. Turkey seeks to achieve this objective by making energy productivety legislation in accordance with European Union Regulations, national and international recommendations on its reforms. Purpose in this study, structured and applied reforms inTurkish energy industry are took stock of according to institutional viewpoint in the literature.

Key Words: Energy productivity,institutional structure, reforms.

URBANIZATION AND ENVIRONMENT PROBLEMS IN TURKEY AFTER 1980

Research Assistant Halil KETE

Kirklareli University
Faculty of Economics and Administrative Sciences
Department of Public Finance, Kirklareli / TURKEY
halil.kete@klu.edu.tr

ABSTRACT

Along with the industrial revolution, there have been significant changes in the way of production in the world. In small workshops, the production process with hand labor has left its place to big production systems. The new system needed new energy sources. International trade has increased steadily. While new agricultural methods increased productivity, developments in medicine have resulted in the extension of human life. Large factories were established in the city centers during this period. The growing population began to migrate to cities and their surroundings, especially where factories were located. The "labor" which started to move away from the agricultural activities settled in the cities where the industrial activities were. When public transportation developed, residential areas were expanded. The first subway was opened in London in 1862 and the second subway was opened in Istanbul in 1875. The fact that the rapidly growing population started to settle in cities without plan and infrastructure caused significant environmental problems. In rural areas, which have a very simple structure, the way of living left its place to a city life with a very complex structure. Urbanization increased environmental problems such as the consumption rate of energy resources, liquid and solid wastes, air pollution, noise pollution.

The Urbanization process in Turkey started later than in Europe. After the great depression of 1929, Turkey exhibited important industrialization activities with an import substitute model. Nevertheless, 1980 and the decisions of 24 January in Turkey were a milestone for the economy. Neo-liberal policies and globalization after the 1980s caused significant migration movements. Along with liberal policies, Turkey's socio-cultural structure also changed. In the 1920s, about 75% of the population lived in the countryside. The population living in cities in 1985 increased by 35% compared to 1980. Today, 92% of the population lives in urban areas. About one third of the total population lives in Marmara Region, which is the most developed region in terms of industry. With urbanization, energy production and consumption increased. Strengthening industrialization began without supervision mechanisms after 1980. In this period, environment-friendly policies remained in the background. From 1980, total energy production increased by more than tenfold. While about 50% of the energy production was obtained with fossil fuels in 1980, today this figure is 70% in Turkey. The share of renewable energy is around 30%. Depending on consumption of fossil resources, annual CO₂ emissions have increased from 68 million tons to 475 million tons per year. This study examines the development of urbanization and environmental problems after 1980, a milestone in many socio-economic issues for Turkey. It has been discussed that the uncontrolled strengthening of the industrial sector in the economy, which is trying to integrate with the global markets, caused great environmental problems.

As a result of irregular urbanization, decline in the quality of life in urban areas made it policy makers make new environmentally friendly policies.

Key Words: Urbanization, Industrialization, Environmental Problems.

ULEYMÎ'YE GÖRE ORTAÇAĞ'DA KUDÜS'TE İLMÎ HAYAT

Yrd. Doç. Dr. M. Fatih YALÇIN

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
İslami İlimler Fakültesi
fatih.yalcin@bilecik.edu.tr

ÖZET

Tarihçi ve aynı zamanda Hanbelî fakihî olan Uleymî (ö. 928/1522) 860 (1456) yılında Kudüs'te dünyaya gelmiştir. Onun Kudüs tarihçisi olarak şöret bulmasını sağlayan el-Ünsü'l-celîl bi-târîhi'l-Kudüs ve'l-Halîl adlı eseri Ortaçağ'da Kudüs tarihi ile ilgili yazılan en detaylı ve en önemli kaynaktır. Eser, yaratılıştan 900 (1494-95) yılına kadar Kudüs'ü ele almaktadır. Müslümanlar nezdinde önemli bir yere sahip olan Kudüs, devlet adamlarının, âlimlerin ve hac güzergahında yer aldığından hacıların ilgisine mazhar olmuştur. Bu ilgi neticesinde şehirde çok sayıda hayır kurumu yaptırılmıştır.

İki ciltten müteşekkil bu eserin I. cildinde Hz. Adem'den başlayarak muhtasar bir peygamberler tarihi sunan müellif, Kudüs'un inşası ve muhtelif isimlerini zikrettikten sonra Hz. Ömer tarafından şehrin fethinden Selâhaddîn-i Eyyûbî'nin (ö. 589/1193) ölümüne kadar Kudüs tarihini ele alır. İkinci ciltte ise Müslümanların ilk kiblesi olan Mescid-i Aksâ'nın vasıflarından, Kudüs'teki medrese, mescid, hangah ve zaviyelerden, Kudüs'te doğmuş ya da bir süre ikâmet etmiş âlimler ile burada kadılık görevinde bulunanlar hakkında bilgi verdikten sonra Kudüs nâiblerinden bahseder ve Memlûk Sultanı Kayıtbay döneminde (872-901/1468-1496) meydana gelen bazı hâdiselere değinir. Bu bildiride, el-Ünsü'l-celîl bi-târîhi'l-Kudüs ve'l-Halîl adlı eserde devlet erkanı veya âlimler tarafından yaptırılan medrese ve zaviye gibi ilmî yapılara dair yer alan bilgiler ile biyografileri verilen âlimler üzerinden Uleymî'nin Kudüs'te ilmî hayat tasavvuru ele alınmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ortaçağ, Kudüs, Uleymî, Medreseler

TÜRKLERDEKİ “ZİMNİ SÖZLEŞME” KAVRAMSALLAŞTIRMASI BAĞLAMINDA 15 TEMMUZ’U OKUMAK

Doç.Dr. Gürbüz ÖZDEMİR

Doç.Dr. Çankırı Karatekin Üniversitesi
İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi-Uluyazı/Çankırı
gurbuzozdemir_4@hotmail.com

ÖZET

Türklerde yöneten-yönetilen ilişkisi açıklanırken, sosyal bilimciler “Zimni Sözleşme” kavramsallaştırmasından yararlanmışır. “Zimni Sözleşme”, yönetenlerle halk arasında, toplumun sahip olduğu değerlerden kaynaklanan ancak adı konmamış bir birliktelik anlayışının ifadesi olarak tanımlanmaktadır. Bu anlayışla, yöneticilerin, halkın değerlerine saygı duyup onlara uygun hareket ettiği ve halkın da, onlara itaat ettiği görölmektedir. Yani Türklerde yöneticiler ile halkı aynı amaçta birleştiren ve dini, sosyal, vs. alt-yapısı olan zimni bir sözleşme her zaman var olmuştur.

Ancak batılılaşmayla birlikte zimni sözleşme anlayışı bozulmuş ve yöneten-yönetilen ilişkisi bir kırılma yaşamıştır. Sonuçta halktan kopuk yöneticiler belirmiştir. Halkın değerlerine dayanan yöneticiler çıkmışsa da çeşitli şekillerde engellenmiştir. Örneğın halkla aynı dili konuştuğu için zimni sözleşmeyi hatırlatan DP iktidarı darbeyle bitirilmiştir. 12 Eylül vesayetine rağmen Özal’ın başlattığı süreç, zimni sözleşmeyi yeniden başlatmış, ancak Özal’ın ölümüyle bu birliktelik de bozulmuştur.

Özalla başlayan dönüşüm, 2000’li yıllarda kendisini tekrar gösterdi. Vesayetçiliğın kaldırılması, halkın bilinçlenmesi ve yöneticilerle aralarında iletişimin artmasıyla birlikte, daha çok hakkını arayan aktif bir yönetilen kesim oluştu. Sonuçta AK Parti iktidarıyla, yönetilen-yöneten ilişkisinde yeniden değerdışlık dönemi başladı. Bu dönem de 367 kurgusu, kapatma davası gibi girişimlerle bozulmaya çalışıldı. Devlet millet buluşmasına son vermek isteyen bu girişimler, özellikle 7 Şubat ve 17-25 Aralıkla başlayan ve 15 Temmuz darbe girişimiyle zirve yapan yepyeni bir şekil aldı. Ancak bu süreç, yöneticilerin halktan kopuk bir “devletlü” yerine karşılıklı sorumluluk duygusu içerisinde kendilerinden biri olarak görölmesi nedeniyle, millette bir koruma bilinci doğurdu. Ve demokrasi kültürüyle de şekillenen milletin basireti, darbe girişimine karşı demokrasiyi korudu ve millet-devlet birlikteliği (değerdışlık) tüm dünyaya bilfiil gösterildi.

15 Temmuz Gecesi, Türklerin canı bahasına demokrasiyi ve devlet-millet birlikteliğini koruma bilincinin geri dönölmez seviyede olduğunun göstergesidir. Ayrıca bir yönetici olarak Cumhurbaşkanı’nın çağrısıyla oluşan atmosfer, 150 yıldır bozulan zimni sözleşme anlayışının yeniden oluştuğunu gösterdi. Kısacası, “Astınız, zehirlediniz, yedirtmeyiz!” ifadesiyle sloganlaşan 15 Temmuz Gecesi, milletin zimni sözleşme bağlamında özgün Türk yöneten-yönetilen ilişkisinin yeniden ihyaya başlamasının tescillenmesi oldu.

Anahtar Kelimeler: Zimni Sözleşme, 15 Temmuz, Demokrasi, Siyasi Kültür, Birliktelik.

READING OF 15 JULY EVENT WITHIN THE CONTEXT OF “IMPLICIT CONTRACT” IN THE TURKISH TRADITION

ABSTRACT

Social scientists have used “implicit contract” conceptualization while trying to explain ruler-people relationship and submission in the Turks. The “implicit contract” is defined as an unexplained perception of association which is stemming from the values of society amongst rulers and people. By this mentality of covalence, it is seen that rulers are respecting values of people with coherence and the people are obeying their rulers in exchange. In short, there always exists an implicit contract that is uniting folks under the same goals with some religious and social background.

However with the advent of westernization this perception of implicit contract started to be spoiled and the rulers-people relationship has broken down. This process has produced rulers that are split with folks and their values. Despite of the fact that in some terms there have been some of the rulers who are being in conformity with the values of people, but somehow it was being blocked. For instance the Democratic Party government which has reminded the existence of implicit contract had been dented with a successful coup in 1960. Despite of the 12 September 1982 coup dominance the process which had started the implicit contract by Özal, was finished after his death.

The transformation which had started by Özal, demonstrated itself for a second time at the beginning of 2000 years. The removal of state guardianship, people awareness and increasing relationships between rulers and citizens, have resulted a group of citizens who are actively seeking to save their democratic rights. Therefore the mentality of covalence term has started again with the advent of Justice and Development Party. This term also has started to be spoiled by some attempts suchlike the 367 forge and closure sue. These attempts with the desire to cease coalescence of the state and its peoples have taken another shape particularly after the process that started with 7 February and 17-25 December 2014 and peaked with 15 July 2015 events. However this process has accumulated a sense of protecting democracy amongst folks due to their perception of the rulers to be in a state of responsibility as if common people. Furthermore, the prudence of the common people which was being shaped by democratic culture, has protected the democracy and demonstrated the coalescence of government and citizens to the world.

The 15 July night, was the Turkish demonstration of the irreversible level of the preserving of government-citizens’ unification even in exchange of losing their lives. The atmosphere formed by the call of President as a democratic ruler, is a symbol of recurrence of implicit contract perception which was taken away for 150 years. In short, the process of 15 July is reflections of both “you have hanged, you have poisoned, we will not let him be eaten” and exhuming of the unique Turkish ruler-people relationship.

Keywords: Implicit Contract, 15 July, Democracy, Political Culture, Togetherness

TÜRKİYE'DE İSLAMOFOBİNİN YANSIMALARI

Cansu KAYA

Kocaeli Üniversitesi
Siyaset ve Sosyal Bilimler
Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi
cansukaya932@gmail.com

Doç. Dr. Abdulvahap AKINCI

Kocaeli Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü
Öğretim Üyesi
abdulvahap.akinci@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Dünya tarihi, toplumların birbirleriyle olan ekonomik, kültürel ve ideolojik savaşlarıyla doludur. Bu savaşlar görünen sebeplerden askerî güç ve ekonomik ambargolara dayalı olsa da, çoğu zaman aidiyetlere saldırma ve değerleri itibarsız kılma şeklinde meydana gelmiştir. Din unsurunun bir toplumu anlama ve yorumlamada ki önemi düşünüldüğünde, İslamiyet'e mensup toplumları da İslami inanç ve tutumların gerektirdikleriyle değerlendirmek yerinde bir davranış olacaktır. Ancak, ulusların değişen menfaatleri ve kendi kimliklerini ortaya koyarken ihtiyaç duyulan "öteki" kavramı, bu değerlendirmeleri çoğu zaman tarafsız kılmamaktadır. İslamofobi ve anti-islamizm ise, bu bahsi geçen çatışma alanlarının doğurduğu sonuçlardandır.

Soğuk Savaş bittikten sonra dünyaya hâkim olmak isteyen Batı, komünizm tehlikesiyle olan mücadelesinden başarıyla çıkmış, yeni bir korku arayışına girmiştir. Bu noktada devreye soktuğu İslam korkusunun temelinde İslam düşmanlığının yattığı, Müslümanları terörist olarak yaftalaması sebebiyle yadsınamaz bir gerçektir. Özellikle 11 Eylül hadisesinden sonra işgallerini bu korkuyla meşru gösteren Batı, bunu "medeniyet" olarak tanımlamış, yaptığı barbarlıkları "medeniyet çatışması" kavramına indirgemıştır. Zamanla Orta Doğu'yu kana bulayan bu İslam düşmanlığının farklı yüzleri, bugün nüfusunun nerdeyse tamamı Müslüman olan Türkiye'yi de çeşitli alanlarda etkilemiştir. Özellikle laiklik olgusunun çok tartışma oluşturması, yıllarca süren başörtüsü problemi, 28 Şubat süreci ve seküler-dindar ayrımının getirdiği düşmanlık ülkemizi farklı zamanlarda kaosa sürüklemiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, İslam, İslamofobi, Batı

ABSTRACT:

History is filled with the economic, cultural and ideological wars of the societies. While these wars are based on apparent cause, military power, and economic embargo, they have often been attacked by their belonging and their values are disreputable. Islamophobia and anti-Islamism are also one of these areas. After the end of the Cold War, the West, seeking to dominate the world, has successfully emerged from the struggle with the danger of communism and has searched for a new horror. At this point, the Islamic enemy lies at the base of the

Islamic fear that it engages in, and it is an indisputable fact because of the labeling of Muslims as terrorists. Especially after the events of September 11, the West has legitimized its occupation with this fear and has reduced it to the concept of "civilization" and the barbarism it has made to the concept of "civilization conflict". The different faces of this Islamic hostility, which in time overflowed the Blood of the Middle East, influenced Turkey, whose Muslim population today is almost entirely Muslim, in various areas. Especially the creation of secularism, the controversy over the years, the issue of the head cover over the years, the enmity of the 28 February process and secular-religious distinction drove our country to chaos at different times.

Key Words : Islam, Islamophobia, Türkiye, Western

MESLEKİ TÜKENMİŞLİK VE DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER: YALOVA İLİNDE BAĞIMSIZ OLARAK FAALİYET GÖSTEREN MUHASEBE MESLEK MENSUPLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Yrd.Doç. Dr. Cengiz GÜNEY

Kocaeli Üniversitesi,
Gazanfer Bilge Meslek Yüksekokulu,
Muhasebe ve Vergi Bölümü
cengiz.guney@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Muhasebe meslek mensuplarının demografik özellikler ile mesleki tükenmişlik boyutları arasında ilişkili olup olmadığının tespit edilmesi amacı ile gerçekleştirilen bu araştırma Yalova ilinde Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odasına kayıtlı olup, bağımsız çalışan muhasebe meslek mensuplarını kapsamaktadır. Yalova SMMM Odası ile yapılan telefon görüşmesi sonucunda ise 13.06.2017 tarihi itibari ile 260 üyenin olduğu, 146 meslek mensubunun ise bağımsız çalıştığı öğrenilmiştir.

Araştırmada veri toplama aracı olarak, Maslach Tükenmişlik Ölçeği ve demografik özelliklere ilişkin (cinsiyet, yaş, medeni hal, eğitim durumu, günlük çalışma saati, mesleki deneyim yılı, aylık net gelir düzeyi, sahip olunan çocuk sayısı) kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Anket kapsamında Yalova ilinde Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odasına kayıtlı olup bağımsız olarak faaliyet gösteren 146 üye ana kitle olarak belirlenmiştir. Yüz yüze anket ve online anket yöntemi ile 146 üyeden 60 adedine anket uygulanmıştır. Anket katılım oranı $(60/146)*100=0,41$ olarak hesaplanmıştır. Anket uygulama dönemi 1 Aralık 2016 - 1 Haziran 2017 olarak belirlenmiştir. Araştırma verilerinin analizi SPSS.16 istatistik paket programı aracılığı ile gerçekleştirilmiştir. Analiz sırasında Wilcoxon Sıra-Toplam testi, Kruskal Wallis testi, Mann-Whitney U testi uygulanmıştır.

Yalova ilinde bağımsız olarak faaliyet gösteren muhasebe meslek mensupları özelinde gerçekleştirilen bu araştırma sonucunda meslek tükenmişlik düzeyi boyutlarının yalnızca günlük çalışma saati faktörüne göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür. Diğer tüm demografik kriterler açısından mesleki tükenmişlik boyutları farklılık göstermemektedir. Daha genelleyci sonuçlara ulaşmak için örneklem sayısının daha da artırılarak uygulanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Duygusal Tükenmişlik, Kişisel Başarıda Düşüş Hissi, Duyarsızlaşma, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavir, Demografik özellikler, Maslach Tükenmişlik Ölçeği

TÜRKİYE’DE SAĞLIK TURİZMİ İÇİN BİR DERLEME

Dr. Adil KURBAN

Kocaeli Sağlık Müdürlüğü
drkurban@hotmail.com

ÖZET

Ülkemizde sağlık turizmini geliştirme çalışmaları uzun yıllardır ele alınmaktadır. Eksiklik ve yapılandırılması için Sağlık Bakanlığı bünyesinde , strateji üretip öneren, raporlayan, eğitim çalışmaları hazırlayan, hizmet kriterleri belirleyen fiyat listesi kriterine kadar oluşturan Sağlık Turizmi Koordinasyon Kurulu (SATURK) 6 şubat 2015 tarihli Başbakanlık genelgesi ile kurulmuş ve genelge 7 Şubat 2015 tarih ve 29260 sayılı resmi gazetede yayınlanmıştır(Ömer Tontuş).

Bugüne kadar yapılan çalışmalarda. 2010’da Türkiye’ye gelen hasta sayısı 110.000 civarında iken 2014 yılında bu sayı 500.000 seviyelerine ulaşmıştır. UNWTO(Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü)’nün 2013 raporunda Türkiye’de son 5 yıldır sağlık turizminden aldığı hasta sayısı düzenli olarak artsa da dünya genelinde sağlık turizmi amaçlı , yaşadığı ülke dışına seyahat eden hasta sayısındaki artışa göre geri kaldığı raporlanmıştır (S.B SATURK).

Kaplıca Turizmi ülkemizde kapasitesi görece üstün olan Sağlık Turizmi şekliyen, bu sektörde yapılan çalışmalar çok yönlü hazırlıksızlıkların ve imkan yetersizliklerini göstermektedir. (R. Çiçek- S. Avderen). Her ne kadar sağlık turizminin geliştirilmesi, Onuncu Kalkınma Planında (2014-2018) 2.400.000 hasta ve 9.350.000 USD gelir hedeflenmiş olsa da, çalışmalar hukuki alt yapının , hedeflerin , tanıtım ve pazarlama gibi stratejilerin belirlenmesine varabilmiştir.

Bununla birlikte Ülkemizde S.B açıklamalarında 34 adet planlanan şehir hastanesi projesinin 7 adedinin 2018’de hizmete girmesi planlanmaktadır . Bu kapsamda üst düzey ve dev bir sağlık yapılanmasına kavuşacak ülkemizde buralarda verimin sağlanması sadece sağlık personeli temin etmek ile değil , 1. basamak sağlık hizmetlerinin de yükünü azaltırken veriminin artırılmasıyla mümkün olacağı görülmektedir. Bu tam donanımlı üst düzey hizmet verecek sağlık kompleksleri de sağlık turizmine hizmet etmede rekabet şartlarının yerine getirilmesine hizmet edecektir.

Yapılan çalışmalar ülkenin çok yönlü üstün özelliklerine rağmen göreceli olarak geri kalmanın devletimizin 2017 Aralık ayında Cumhurbaşkanlığı tarafından gerçekleştirilmiş hibrid milli araç sanayi işbirliği örneğinde olduğu gibi bu konuda da aktif politikalar izlemesinin gerekliliği gözlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Turizmi, Kaplıca Turizmi, Türkiye’de Sağlık Turizmi

THE EFFECT OF LIQUIDITY ON THE CAPITAL STRUCTURE: EVIDENCE FROM TURKEY

Mohamed Mohamud MAKARAN

Kocaeli University, Institute of Social Sciences
Accounting and Finance
makaraan2005@hotmail.com

Dr. Sedat KARATAŞ

Hazine Müsteşarlığı, Sigorta Denetleme Kurulu
sedat.karataş@gmail.com

ÖZET

The components of capital structure and its decisions are viewed as one of the widely researched areas in the field of corporate finance.

Recently, firm's asset liquidity and its impact on the capital structure level has been a debatable issue among scholars. Previous studies have indicated that in some countries, liquidity increased the level of debt. On the other hand, in many other countries liquid firms were fewer leveraged and more consistently financed by their own capital.

In this regard, this paper attempts to investigate the impact of liquidity on the capital structure by using regression analysis and sample of 15 Cement companies listed on Istanbul Stock Exchange from Turkey for a 5 year period of 2012-2016. Quick Ratio (QR) and Current Ratio (CR) are used as a proxy of Liquidity besides Short -Term Debt (STD), long -Term Debt (LTD) and Total Debt (TD) are utilized as a proxy for capital structure.

The result showed that the liquidity is negatively associated with debt. Findings also indicated that CR and QR have significant effect on leverage in cement companies. Liquidity is more significant for firms in determining the level of leverage. Firms tend to use more liquid might issue less debt and utilize their internal return rather to perform their organizations.

Keywords: Capital Structure, Current ratio, Quick ratio and Istanbul Stock Exchange

ÖZET

Sermaye yapısı bileşenleri ve sermaye yapısı ile ilgili kararları, kurumsal finans alanında geniş bir şekilde araştırılan alanlardan biridir.

Son zamanlarda, firmanın varlık likiditesi ve sermaye yapısı düzeyi üzerindeki etkisi, akademisyenler arasında tartışılabilir bir konudur. Diğer taraftan, bazı ülkelerde likiditenin borç seviyesini artırdığını gösteriyor. Öte yandan, diğer birçok ülkede sıvı firmalar daha az kaldıraçlanmış ve kendi sermayeleri tarafından daha istikrarlı bir şekilde finanse edilmiştir.

Bu çalışmada likiditenin sermaye yapısı üzerindeki etkisi, Kısa Vadeli Borç (STD), Uzun Vadeli Borç (LTD) ve Toplam

Borç (TD) dışında sermaye yapısının vekâleti olarak Hızlı Oran (QR) ve Cari Oran (CR) Likidite verileri alınarak. 2012-2016 yıllarının yıllık dönemi için İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem gören 15 Çimento şirketi ile regresyon analizi kullanılarak araştırılmıştır.

Sonuç olarak, Elde edilen sonuçlar CR ve QR'nin çimento şirketlerinde kaldıraç üzerinde belirgin bir etkisi olduğunu ortaya koymuştur. Likidite, kaldıraç seviyesinin belirlenmesinde firmalar için daha önemli olduğu elde edilmiştir. Bu da, likiditenin borçla negatif ilişkili olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Sermaye Yapısı, Cari Oranı, Hızlı oran ve Borsa İstanbul.

MİLLİ GELİR İLE PHİLLİPS EĞRİSİ ANALİZİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Arş. Gör. Sedanur DEMİR

Kocaeli Üniversitesi
İİBF, İktisat Bölümü
sedanur.demir@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Ülkelerin ekonomik yapılarındaki en önemli sorunlardan ikisi olan enflasyon ve işsizlik olgusu gerek hükümetlerin gerek ekonomistlerin çözüm arayışına girdikleri temel makroekonomik dinamiklerdir. Fiyatlar genel düzeyindeki değişme ile işsizlik oranı arasında ters orantılı bir ilişki olmasından dolayı bu iki mühim problemin birlikte çözüme kavuşturulması pek mümkün olamamaktadır. İşsizliğe karşı politika izleyen bir hükümet, fiyatlar genel düzeyinde oluşacak bir artışı göze almaktadır. Düşük enflasyon hedefi belirleyen bir hükümetin ise bu hedefini tutturmasının maliyeti, işsizliğin artması olacaktır. Akademik yayınların çoğunda ise düşük işsizlik oranında kalmanın sürekliliğinin ancak yüksek enflasyon düzeyinde sürekli kalma ile başarılabileceği yorumu getirilmektedir.

Parasal ücretlerdeki değişim oranı ve işsizlik oranı arasında bir değiş tokuş (trade-off) olduğunu ifade eden Phillips Eğrisi her ne kadar adını aldığı, Londra İktisat Okulu'nda profesör olan, A. William Phillips tarafından 1958 yılında yayınlanan çalışması ile bilinse de aslında fiyatlardaki değişme ile işsizlik arasındaki ilişkiyi inceleyen ilk istatistiksel çalışma, Irving Fisher'in 1926 yılında yayımladığı "A Statistical Relation Between Unemployment And Price Changes" adlı makalesidir. Fisher bu çalışmasıyla enflasyondan işsizlik oranına doğru yüksek düzeyde bir nedensellik ilişkisi olduğunu saptamıştır. A. W. Phillips ise, Phillips Eğrisi'nin temelini oluşturan "The Relation between Unemployment and the Rate of Change of Money Wage Rates in the United Kingdom, 1861-1957" adlı çalışmasında işsizlik oranı ile parasal ücretlerdeki değişme oranı arasında, doğrusal olmayan, ters yönlü ve istikrarlı bir ilişkinin bulunduğunu tespit etmiştir.

1960'lardan beri üzerine çokça tartışılan Phillips Eğrisi, günümüzde hala politika belirleyicileri tarafından işsizlik ve enflasyon sorunlarının çözümlenmesinde yardımcı bir model olarak kullanılmaktadır. Phillips Eğrisi'nin bu önemine binaen yapılan bu çalışmada Türkiye'nin 2000 ile 2017 yılları arasındaki milli gelir, işsizlik oranı ve enflasyon oranı arasındaki nedensellik ilişkisi incelenmiştir. TÜİK ve TCMB'den elde edilen ve çeyrek dönemler şeklinde kullanılan verilerle Granger Nedensellik Testi ve VAR analizi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar, Phillips Eğrisi teorisine göre yorumlanmış ve etki-tepki grafikleri değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Phillips Eğrisi, GSYİH, İşsizlik, Enflasyon, VAR Analizi

PHILLIPS CURVE ANALYSIS WITH NATIONAL INCOME: TURKEY EXAMPLE

ABSTRACT

Two of the most important problems in the economic structures of the countries, inflation and unemployment are the main macroeconomic dynamics that governments and economists have come to seek solutions. Since there is an inversely proportional relationship between the change in the general level of prices and the unemployment rate, it is unlikely that these two important problems will be resolved together. A government that pursues policy against unemployment takes a risk an increase in the general level of prices. For a government that sets a low inflation target, the cost of achieving this goal is an increase unemployment. In the majority of the academic publications, it is interpreted that the continuity of the low unemployment rate can be achieved only by the persistence of high inflation.

The Phillips Curve, which indicates that there is a trade-off between the rate of change in money wages and the rate of unemployment, is known by its work that published in 1958 by A. William Phillips, professor at the London School of Economics, in fact the first statistical study is the "A Statistical Relation Between Unemployment And Price Changes" that is an article published by Irving Fisher in 1926. With this study, Fisher found that there is a high degree of causality relation the inflation to the unemployment rate. A. W. Phillips, in his work "The Relation between Unemployment and the Rate of Change in the Wage Rates in the United Kingdom, 1861-1957", which is the basis of the Phillips Curve, has determined that there is a non linear, inversely proportional and stable relationship between the unemployment rate and the rate of change of money wage rates.

The Phillips Curve, which has been widely debated since 1960s, is still being used by policy makers as a model for solving unemployment and inflation problems. In this study, which is based on the importance of the Phillips Curve, causality relation between Turkey's national income, unemployment rate and inflation rate between 2000 and 2017 has been examined. The Granger Causality Test and the VAR analysis have been done with the datas which were obtained from TURKSTAT and CBRT and used as quarters. The obtained results have been interpreted according to the Phillips Curve theory and the impulse-response graphs have been evaluated.

Keywords: Phillips Curve, Gdp, Unemployment, Inflation, VAR analysis

İKİNCİ MEŞRUTİYET DÖNEMİNDE GELİŞEN KADIN KİMLİĞİ

Nurcan AYDIN

Kocaeli Üniversitesi
Siyaset ve Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı,
Yüksek Lisans Öğrencisi
nurcanayeraydin@gmail.com

ÖZET

Kadın; toplumun en etkili yönlendirici, birleştirici ve şekillendirici unsurudur. Toplumu ileri götüren sosyal dinamiğin temel kaynağı olan kadınlar, Türklerin tarih boyunca kurduğu bütün devletlerde önemli roller üstlenmişlerdir. Etkisi altında kalınan hâkim dinler ve kültürler, Türklerin kadına yaklaşımını etkilemiş, bu tutum kadının toplum içindeki hayatının çerçevelerini çizmiştir. Toplumların geleceklarının şekillenmesinde ve yeni kuşakların yetişmesinde kadınlar, annelik rolleri nedeniyle toplumsal projelerde merkezî öneme sahip olmuşlardır.

Osmanlı toplumunda kadının sosyal ve hukukî statüsü, Tanzimat dönemiyle yeni bir yön almış ve köklü değişimlerin yaşandığı İkinci Meşrutiyet döneminde Batılı ölçülerde belirlenmeye başlamıştır. Cumhuriyetin kadına dair öncü devrimlerinin temeli de bu dönemde atılmıştır.

Bu açıdan İkinci Meşrutiyetin ilânı, yeni modern kadın kimliğinin de şekillenmeye başladığı bir süreç olmuştur. Meşrutiyetin ilânı ile toplumun iliklerine kadar yayılan yenilik hareketleri, ailenin temeli olan kadını derinden etkilemiş, kadına sosyalleşmesi için imkân sağlamıştır. Daha sonraları Cumhuriyet'in başardığı pek çok devrim bu dönemde tartışılan ve şekil alan konulardır. Kadına bakış, kadının toplumdaki yeri, kimlik ve sahip olduğu haklar konusu da bu dönemde önem kazanarak ele alınmıştır.

İkinci Meşrutiyet dönemi, başta eğitimli kadınlar olmak üzere dönemin kadınlarının toplum hayatında yer edinme mücadelesi verdikleri bir dönemdir. Bu çalışmada İkinci Meşrutiyet Dönemi kadınlarının toplum hayatına daha etkin ve yaygın katılabilmeleri için verdikleri mücadele belirlenecek ve bu süreçte elde ettikleri haklar üzerinde durularak sosyal, siyasî, ekonomik ve toplumsal alandaki gelişmeler değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: İkinci Meşrutiyet Dönemi Türk Kadını, kadın kimliği, çalışma hayatında kadın, eğitim hayatında kadın, toplumsal alanda kadın, kadın dernekleri.

WOMEN IDENTITY DEVELOPING DURING THE SECOND WORKSHOP

ABSTRACT

Woman; it is the most effective guide, unifying and shaping element of the society women, who are the main source of social dynamics that take society forward, have played an important role in all states established by Turks throughout history. The dominant religions and cultures under the influence have influenced the approach of the Turks to the woman, and this attitude has paved the frameworks of the woman's life in society. Women in the shaping of the future of societies and the growth of new generations; have had a central focus on social projects because of their maternal roles.

The social and legal status of women in Ottoman society was determined during the Second Constitutional Period, which started with the Tanzimat period and underwent radical changes. The foundations of the pioneer revolutions of the Republic of the Republic were also taken at this time.

In this respect, the proclamation of the Second Constitution was a process in which the identity of the new modern woman began to take shape. With the proclamation of constitutionalism; innovation movements spreading to the marrow of the society deeply affected the woman who is based on the family and allowed the woman to socialize. Many of the revolution that the Republic has succeeded are debated and shaped in this period. The view of women, the place of women in society, their identity and the rights they possess have also been considered as gaining importance in this period.

The Second Constitutional Period is a period in which the women of the period, especially the educated women, struggle to gain a place in society life. In this study, by focusing on the struggle for the Second Constitutional Period women to participate in society life and the rights they have acquired in this process, social, political, economic and social developments will be evaluated.

Keywords : Turkish Woman in the Second Constitutional Era, female identity, woman in working life, women in education life, social field woman, women 's associations.

BENJAMİN FRANKLİN'İN ABD TARİHİ AÇISINDAN ÖNEMİ

Yrd.Doç.Dr. Serdar ÖRNEK

Kocaeli Üniversitesi
serdarornek@hotmail.com

ÖZET

ABD'de başkanlık görevini yürütmemiş olmasına rağmen Benjamin Franklin ABD'nin kurucu babalarından biri olarak kabul edilmektedir. Ülkesine yazar, iş adamı, mucit, diplomat, sivil toplum lideri, rasyonel ve pratik düşünme yeteneğine sahip bir politikacı olarak değişik alanlarda hizmet vermesinden dolayı ABD tarihinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Franklin'in sahip olduğu karakteristik özelliklerin, Amerikan toplumunun genel karakter yapısını yansıttığı kabul edilmektedir. Bu çalışma kapsamında Benjamin Franklin'in hayatı değerlendirilecek, ABD'nin kurucu babalarından biri olma sebepleri analiz edilecek, Amerikan toplumuna ve ABD'ye hangi açılardan katkılar sağlamış olduğu ve ülkesinde neden bir rol model olarak kabul edildiği incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Benjamin Franklin, ABD Bağımsızlık Savaşı, ABD Tarihi, Kurucu Babalar

OSMANLI DEVLETİNDE TAŞRA TEŞKİLATI

Sevnur ÇEVİK

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı
Tarih Tezli yüksek lisans bölümü öğrencisi
zefhnur@hotmail.com

ÖZET

Osmanlı Devleti'nin yönetim yapısı merkezden yönetim ve taşra yönetimi olmak üzere ikiye ayrılır. Osmanlı Devletinde devletin merkezi olan başkent dışında kalan her yere taşra denilirdi. Taşra teşkilatı bir nevi merkezi idarenin taşradaki uzantısıdır. Osmanlı devletinin taşra teşkilatı idari bölümlenmelerine baktığımızda eyaletler sancaklara, sancaklar kazalara, kazalar nahiyelere, nahiyeler de köylere ayrılacak şekilde örgütlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Taşra Yönetimi, Taşra Teşkilatı, Yönetim Teşkilatı.

OSMANLI HUKUKUNDA MAHKEME KAYITLARI ÜZERİNE: ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE KADI

Sevnur ÇEVİK

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı
Tarih Tezli yüksek lisans bölümü öğrencisi
zefhnur@hotmail.com

ÖZET

Osmanlı devletinde yargı alanında birçok mahkeme (Divanı Hümayun, veziriazam, paşa divanları gibi) bulunmasına rağmen genel yetkili mahkemeler kadının yargıç olduğu şer'i mahkemelerdir. Kazalarda ve mevali kadılıklarında bulunan bu mahkemelerde görülen her dava kayda geçirilmiş, merkezden gelen her türlü hüküm ve emir kayıt altına alınmıştır. İşte bu kayıtların hepsine mahkeme defteri, kadı defteri anlamında Şer'iye sicili denilmiştir. Osmanlı Devleti'nin taşra yöneticisi durumunda olan kadılar ise bu şer'iye sicillerinin tutulmasında ayrı bir öneme sahiptir. Şer'iye sicillerinin birinci dereceden kaynak olarak kullanımı tarihimiz açısından büyük bir önem arz etmektedir. Şer'iye sicillerindeki belgeler hüccetlerden, tezkirelere, ma'ruzlardan fermanlara kadar geniş bir belge yelpazesine sahiptir. Tanzimat döneminin ve sonrasında etkisiyle hukuk alanında bir çok düzenlemeler yapılmış, şer'i mahkemeler ve şer'iye sicilleri de bundan nasibini almıştır. İşte biz de buradaki çalışmamızda şer'iye sicillerinden ve de kadıdan bahsedeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Şer'iye Sicilleri, Sicillat-ı Şer'iyye, Kadı, Kadı Sicilleri, Şer'î Mahkemeler, İ'lam, Hüccet

OSMANLI DEVLETİ'NDEN GÜNÜMÜZE TÜRKİYE'DE DARBE GELENEĞİ

Nesrin DURAN

Kocaeli Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi
n.duran.41@hotmail.com

Doç.Dr. Abdulvahap AKINCI

Kocaeli Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Öğretim Üyesi
abdulvahap.akinci@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Bir gelenek haline gelmiş olan Türk siyasal hayatındaki darbeler, devlete ve millete yaşatmış oldukları onca acı ve geri götürüşleriyle hâlâ tesirini göstermektedir. Yapılan onca demokratikleşme çabalarına rağmen 15 Temmuz 2016 tarihinde yaşanan askeri kalkışma, bu durumu açıkça ortaya koymaktadır. Toplumda meşruiyeti olmayanlarca ve halk tarafından seçilmiş yani toplumca meşruiyeti olan iktidarlara yönelik gerçekleştirilen askeri müdahaleler, demokrasi tarihimizde kara lekeler olarak yerlerini almıştır. Hayli geniş bir alanı kapsayan ve her biri için ayrı çalışmaların yapılabileceği söz konusu bu darbeler, bu çalışmada, mümkün olduğunca basılı eserlerden istifade edilerek genel hatlarıyla ele alınmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Demokratikleşme, Meşruiyet, Askeri Darbe, Seçim, 15 Temmuz.

ABSTRACT

Military Coup has been a tradition in a Turkish politic life and still affecting the Turkish State and her nations with unpleasant experiences. The failed coup attempt in 15th of July demonstrated this situation clearly although all efforts of democratization. The coups d'etat was committed by no have legitimacy in society to legitimate government called as a disgrace events in Turkey's history. This study made use of published articles and books and tells the coup attempts in general terms in Turkish politic history.

Keywords: Democratization, Legitimacy, Military Coup, Election, 15th of July.

ÖRGÜTSEL ADALETTE, DAĞITILAN ADALET BOYUTU ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Yrd.Doç.Dr. H.Fatih YAKUT

Kocaeli Üniversitesi
Gazanfer Bilge Meslek Yüksekokulu
İşletme Yönetimi Bölümü
fatih.yakut@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Bu bildiri organizasyonlarda örgütsel adalet kavramı üzerine yapılan, geniş ölçekli bir çalışmaya hazırlık maksadı ile yapılmış bir saha çalışmasının sonuçlarını içermektedir. Yapılan çalışma örgütsel adalet boyutlarından dağıtım adaleti üzerine odaklanmaktadır.

Örgütsel adalet kavramının üç temel boyutu boyutundan birisi olan dağıtım adaleti temel olarak; bir kimsenin örgüte katkısı ve kazançları arasındaki algılamaları ile kendisi ve aynı konumda örgütteki diğer kişiler arasındaki kıyaslamaları içermektedir.

Dağıtılan adalet, iş ve işyeri standartlarına uygunluk, gösterilen çaba ve elde edilen gelir, kariyerde ilerleme ve bunun onaylanması ile gelir dışı ek olanaklar gibi somut göstergelere sahiptir. Bireyler bu göstergeleri temel alarak, kendilerini diğerleri ile kıyaslarlar. Yapılan kıyaslamaya göre ise kendilerine adil davranılıp davranılmadığı konusunda kanaat oluşturarak strateji belirlerler.

Çalışma; büyük ölçekli kimya sanayi firmasında çalışan yükseköğrenim görmüş kişiler arasında dağıtılan adalet gerçekleştirilmiş bir saha çalışmasından elde edilen sonuçların değerlendirilmesi yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Adalet, Dağıtılan Adalet, Eşitlik Teorisi

METAL SANAYİ İŞLETMELERİNDE KÜRESELLEŞME ALGILAMASINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA: KOCAELİ ÖRNEĞİ

Yrd.Doç.Dr. H.Fatih YAKUT

Kocaeli üniversitesi
Gazanfer Bilge Meslek Yüksekokulu
İşletme Yönetimi Bölümü
fatih.yakut@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Küreselleşmenin asıl taşıyıcıları özel işletmelerdir. Uluslararası bir işletmeyi, ulusal bir işletmelerden ayıran önemli özelliklerden birisi, küresel alanda rekabet edebilme yeteneğidir. Bu durum özellikle temel sanayi sektörlerinde önem kazanmaktadır.

Metal sanayi temel üretim sanayilerinden birisidir. Bu sektör başlıca; cevherden hammadde (metal) üreten işletmeler ve metal işleyen işletmelerden oluşmaktadır. Ülke bakımından stratejik bir öneme sahip olan, metal sanayi ürünleri; inşaat, otomotiv, makine, elektronik ve savunma sanayileri gibi birçok ana sektör için de hayati öneme sahiptir. Sektörde, uluslararası alanda yüksek düzeyli rekabet mevcuttur.

Ülkemizdeki metal sanayi işletmelerinin %19'u Kocaeli bölgesindeki işletmelerden oluşmaktadır. Çalışmamızda Kocaeli bölgesinde yer alan ve araştırmaya katılan söz konusu işletmelerin kendi alanındaki küresel gelişmeleri nasıl algıladıkları ve buna göre nasıl bir strateji izledikleri incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Metal Sanayi, Küreselleşme, Rekabet, Strateji

MUHASEBE VE VERGİ UYGULAMALARI PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN KİTAP OKUMA ALIŞKANLIKLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: GAZANFER BİLGE MESLEK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ

Yrd.Doç. Dr. Cengiz GÜNEY

Kocaeli Üniversitesi
Gazanfer Bilge Meslek Yüksekokulu
Muhasebe ve Vergi Bölümü
cengiz.guney@kocaeli.edu.tr

Doç.Dr. Abdulvahap AKINCI

Kocaeli Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Öğretim Üyesi
abdulvahap.akinci@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı muhasebe ve vergi uygulamaları programı öğrencilerinin kitap okuma alışkanlıklarının cinsiyet, yaş, sınıf, ikametgâh yeri, haftalık okunan kitap sayısı, staj dışındaki iş deneyimi ve ortamla haftalık gelir düzeyi ile ilişkisi olup olmadığını tespit etmektir. Çalışmanın kapsamı; Kocaeli Üniversitesi, Gazanfer Bilge Meslek Yüksekokulu, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programı 1.ve 2. Sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. 5.dönem ve üstü öğrenciler çalışma kapsamına dahil edilmemiştir.

Muhasebe ve vergi uygulamaları programı öğrencilerinin kitap okuma alışkanlıklarının çeşitli kriterler açısından ilişkilerinin incelendiği bu çalışma da yüz yüze anket yöntemi uygulanmıştır. Öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarının tespiti için Gömleksiz (2004) tarafından geliştirilen “Kitap Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği”nden faydalanılmıştır. Ayrıca katılımcıların demografik özelliklerini (cinsiyet, yaş, sınıf, ikametgâh yeri, haftalık okunan kitap sayısı, staj dışındaki iş deneyimi, ortamla haftalık gelir düzeyi) tespit etmek için de sorular sorulmuştur. Anket sonucunda elde edilen veriler SPSS.22 programı aracılığı ile korelasyon analizine tabi tutulmuştur.

Araştırma sonunda cinsiyet ile alışkanlık arasında 0,01 anlamlılık düzeyinde -0,293 korelasyon katsayısı ile zıt yönde bir ilişki tespit edilmiştir. Yaş ile sevgi arasında 0,01 anlamlılık düzeyinde 0,261 korelasyon katsayısı ile pozitif yönde bir ilişki tespit edilmiştir. Sınıf ile alışkanlık arasında 0,01 anlamlılık düzeyinde -0,315 korelasyon katsayısı ile negatif yönde; sınıf ile gereklilik arasında 0,01 anlamlılık düzeyinde -0,310 korelasyon katsayısı ile negatif yönde bir ilişki tespit edilmiştir. Haftada okunan kitap sayısı ile sevgi arasında 0,05 anlamlılık düzeyinde 0,373 korelasyon katsayısı ile pozitif yönde, haftada okunan kitap sayısı ile alışkanlık arasında 0,05 anlamlılık düzeyinde 0,433 korelasyon katsayısı ile pozitif yönde; haftada okunan kitap sayısı ile istek arasında 0,01 anlamlılık düzeyinde 0,288 korelasyon katsayısı ile pozitif yönde; haftada okunan kitap sayısı ile yarar arasında 0,01 anlamlılık düzeyinde 0,262 korelasyon katsayısı ile pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Staj dışı iş deneyimi ile yarar

arasında 0,01 anlamlılık düzeyinde 0,296 korelasyon katsayısı ile pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. İkametgâh yeri ve haftalık gelir düzeyi ile kitap okuma alışkanlığı boyutları arasında her hangi yönde bir ilişki tespit edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Kitap okuma alışkanlığı, Muhasebe ve Vergi Bölümü, Korelasyon Analizi

TÜRKİYE EKONOMİSİNDE KAMU HARCAMALARI-EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ: TODA-YAMAMOTO NEDENSELLİK TESTİ

Yrd. Doç. Dr. Mustafa ŞİT

Harran Üniversitesi
msit@harran.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Haydar KARADAĞ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
haydar.karadag@erdogan.edu.tr

ÖZET

Özellikle 1929 ekonomik bunalımından sonra, kamu harcamaları ile ekonomik büyüme arasındaki ilişki üzerinde önemle durulmuştur. Keynesyen iktisatçılar kamusal malların iktisadi büyümeyi olumlu etkileyeceğini savunurlar. Wagner Yasası'na göre ülkeler ekonomik olarak kalkındıkça kamu harcamaları artacaktır. Kamu harcamalarının iktisadi büyüme üzerindeki etkisi, harcamanın türüne göre de farklılık gösterebilir. Bu çalışmada cari harcamalar, borç-faiz ödemeleri, transfer harcamaları ve yatırım harcamaları ve toplam kamu harcamaları değişkenlerinin ekonomik büyüme ile nedensellik ilişkisi test edilmiştir. Analiz sonucunda tüm değişkenler arasında çift yönlü nedensellik ilişkisi tespit edilmiştir. Buna göre Keynes ve Wagner'in ortaya koyduğu görüşlerin Türkiye ekonomisi için geçerli olduğu belirtilebilir. Çünkü analiz sonucunda kamu harcama çeşitlerinin ekonomik büyüme üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Öte yandan Wagner kanununa benzer şekilde, ekonomik büyümenin kamu harcamalarını etkilediği görülmektedir. Sonuç olarak kamu harcamalarının Türkiye'nin ekonomik gelişiminde önemli bir politika aracı olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Büyüme, Wagner Kanunu, Keynesyen Görüş, Toda-Yamamoto Nedensellik Testi.

PUBLIC EXPENDITURES-ECONOMIC GROWTH RELATIONSHIP IN TURKISH ECONOMY: TODA-YAMAMOTO CAUSALITY TEST

ABSTRACT

Especially after the economic crisis of 1929, the relation between public expenditures and economic growth has been emphasized. Keynesian economists argue that public goods will positively affect economic growth. According to the Wagner Law, public expenditures will increase as countries grow economically. The impact of public expenditures on economic growth may also vary depending on the type of expenditure. In this study, the causality relationship between current expenditures, debt-interest payments, transfer expenditures and investment expenditures and total public expenditure variables were tested. As a result of the analysis, bi-directional causality relation was found between all variables. Accordingly, it can be said that the views expressed by Keynes and Wagner are valid for the Turkish economy. Because, as a result of the analysis, it has been determined that public expenditure types have an effect on economic growth. On the other hand similar to Wagner's law, it seems that economic growth affect public expenditures. As a result, it can be said that public expenditures are an important policy tool in the economic development of Turkey.

Keywords: Economic Growth, Wagner Law, Keynesian Opinion, Toda-Yamamoto Causality Test.

FAİZSİZ SERMAYE PİYASASI ARAÇLARINDAN SUKUK (KİRA SERTİFİKASI) VE TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ YERİ

Tuncay EREN

Kocaeli Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü, İkinci Öğretim Ekonomi Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi
tuncayeren@kocaeli.bel.tr

Doç. Dr. Hasan Bülent KANTARCI

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü Öğretim Üyesi
hbkantar@kocaeli.edu.tr

ÖZET

İslami finansal yapı içerisinde önemli bir paya sahip olan, faizsiz bono ve İslami tahvil olarak da isimlendirilen sukuk, 2010 yılında sukuk ihraçlarının gerçekleştirilmesini mümkün kılan yasal düzenlemelerle Türkiye’de ihraç edilebilir hale gelmiştir. Türkiye’de ki tanımı kira sertifikası şeklinde yapılan sukuk ilk yapılan düzenlemede dar kapsamlı olarak ele alınmıştır. Gerçekleştirilen sukuk ihraçlarına olan talebin yüksek olması konunun tekrardan ele alınmasına neden olmuş ve 2013 yılında kira sertifikaları hakkında ki tebliğde yapılan düzenlemeler ile sukukun tüm çeşitleri Türkiye’de ihraç edilebilir bir hale gelmiştir.

İslami finansal sistem içerisinde geleneksel borç piyasası araçları İslam hukuku ilke ve kuralları gereği uygulanması kısıtlanmaktadır. Aynada zamanda İslami bankacılık sisteminde geleneksel finansal piyasa araçları olan tahvil ve bono gibi boçlanma araçları kullanılarak kaynak elde edilmeye çalışma imkânı da faiz gerekçesinden dolayı yasaklanmaktadır. Bu doğrultuda İslami finansal sistem içerisinde geliştirilen sukuk likidite yönetimini kolaylaştırmaktadır. Konvansiyonel bankacılıkta çokça kullanılan tahvil ve bonolar kadar işlevsellik özelliği olmasa da sukukun işleyiş mantığı aynı temelde dayanmaktadır.

Sukuk temel ilke olarak İslam hukuku ilke ve kurallarına uygunluk içerisinde hareket eden, tahvil ve bonolarla borçlanıp kaynak oluşturmaya alternatif olarak geliştirilen bir borçlanma enstrümanıdır. İslam hukuku ilke ve kuralları faizli işlemleri yasaklamaktadır. Ticari bir faaliyet için borç alanlar ile borç verenler bu alışverişi belirli bir sözleşme şeklinde gerçekleştirmişlerse İslami esaslara göre birbirlerinin iş ortağı olarak görülmektedirler. Borç alan da veren de yapılması planlanan işin risk ve getirisini paylaşmak zorundadırlar. Faizsiz bono olarak da isimlendirilen sukuk yapılandırılmış finansal enstrümanlar olup ticari bir işleme dayanmak durumundadır. Sukuk işlemlerinin Türkiye ekonomisindeki yeri bu araştırmada ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sukuk, Faizsiz Finans, Borçlanma

FISCAL RULES, FISCAL DISCIPLINE AND FISCAL SPACE RELATIONSHIP

Research Assistant Halil KETE

Kirklareli University
Faculty of Economics and Administrative Sciences
Department of Public Finance- Kirklareli / TURKEY
halil.kete@klu.edu.tr

ABSTRACT

Fiscal rules are limitations and regulations on budget balance, public debts, public expenditures and public incomes. A sustainable fiscal policy can be achieved through targets and constraints on certain economic sizes, such as public debt and inflation. Unemployment, high inflation, excessive borrowing, high current account deficit and budget deficits are among the major economic problems. It is important to establish fiscal discipline in order to solve these problems. Governments need to create financial rules to ensure fiscal discipline. When sanctions for policy makers and a good control mechanism are established, the targets can be reached easily. Fiscal rules prevent populist politics during election periods. This provides fiscal sustainability in the long run. If a sustainable balance of public revenues and expenditures are provided, fiscal discipline can be achieved. Fiscal discipline provided by the financial rules creates a fiscal space in the long run. Fiscal space provides to the government an additional source of public spending in the medium and long term. This resource reduces the damages caused by structural economic shocks. One of the most popular fiscal rules is the Maastricht Criteria, which is implemented in the European Union. There are rules related to the inflation rate, long-term interest rates, budget deficit and public debt. Turkey is fulfilling public debt and budget deficit conditions in recent years. Nevertheless, Turkey can't fulfil conditions of inflation rate and long-term interest rate. As a result of fiscal rules applying to ensure long-term stability, fiscal discipline and fiscal space concepts are examined in the study. Examples of applications with data obtained from the European Union and Turkey are discussed.

Keywords: Fiscal Rules, Fiscal Discipline, Fiscal Space

KAMU EKONOMİSİNDE FAYDA MALİYET ANALİZİNİN YERİ

Doğukan Salih KUTLUTÜRK

Kocaeli Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi
Dogukan_k@hotmail.com

Doç. Dr. Hasan Bülent KANTARCI

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İktisat Bölümü Öğretim Üyesi
hbkantar@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Fayda – maliyet analizi, günümüzdeki kamu harcamalarının verimliliğini ve etkinliğini ölçmede ve buna bağlı olarak proje ve harcama planlarının tercihinde kullanılan önemli yöntemlerden bir tanesidir. Bunun yanında fayda – maliyet analizi; Planlama, Programlama ve bütçe sisteminin temelini oluşturmaktadır. Kamu harcamalarının etkinlik meselesinin önem kazanmasının temel nedeni, kamu harcamalarının zaman içerisinde artmasından kaynaklanmaktadır. Gerek kalkınmakta olan ülkelerde alt yapı yatırımlarının devlet tarafından karşılanması, gerekse kalkınmasını tamamlamış ülkelerde talep yetersizliğinin yol açacağı durgunluğun engellenmesi devletin iktisadi harcamalarının artmasına sebebiyet vermiştir. Dolayısıyla, kamu harcamalarındaki bir artış kaynak kullanımına yönelimi de arttıracığı için kamu harcamalarında etkinlik üzerinde yapılan çalışmalar yoğunlaşmıştır.

Devlet kurumu, belirli bir kamu harcama politikasında bulunurken genellikle sayısal bir analize gerek duymaktadır. Buradan yola çıkılarak belirli bir kamu projesi yapılmalı mıdır, bu kamu projesinin faydaları maliyetlerinden fazla mı olur öğrenmek istemektedir. Bu sayılanların tümü, devletin karar mercii olduğu özel projelerden sadece bir kısmıdır. Fayda – maliyet analizleri ile kamu harcamalarından ve yatırımlarından elde edilmesi beklenen fayda ile bu harcamalar ve yatırımlar için kullanılmaktadır. Fayda - maliyet analizinin sosyal refah iktisadından etkilendiğini söylemek mümkündür. Fayda – maliyet analizi çalışmalarında karar veren kişiler ve politika yöneticileri sosyal refah ve sosyal faydayı geliştirecek projeler konusunda etkin bir araç seçiminde bulunmuş olurlar

Bu çalışmada, kamu harcamalarının etkinliğinin ölçütlerinden bir tanesi olan fayda – maliyet analizine yer verilmiştir. Öncelikle fayda – maliyet analizi ile ilgili kavramlar tanıtılmış, ardından fayda – maliyet analizi ile ilgili örnekler verilip uygulanması ve uygulanmasındaki karşılaşılan zorluklar anlatılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kamu Ekonomisi, Fayda Analizi, Maliyet Analizi

İZMİR İŞGALİNİN İNGİLİZ THE TIMES GAZETESİNDEKİ YANSIMALARI

Okt. İsmail Hakkı PASLI

Kocaeli Üniversitesi
Yabancı Diller Bölümü
ihpasli@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Türk Kurtuluş Savaşı içinde Kongreler, Milli Kuvvetlerin oluşturulması, tüm Anadolu'da ulusal bir direnç oluşturulması, yakın tarihimiz için ne kadar önemli ise İzmir işgali ve işgale karşı gelişen reaksiyonlar da o denli önemlidir. Bu çalışmada, İzmir'in işgali konusu sınırlı olarak ele alınmış ve işgalle birlikte, siyasi ve askeri sonuçlar ile Anadolu'daki tepkiler ve bunların The Times gazetesindeki yansımaları incelenmiştir. The Times gazetesinin konuları anlatım biçimi, gazete temsilcilerinin yorumları, konular arasındaki benzerlik ve farklılıklar ele alınmış ve konular tarihsel süreç içinde incelenip değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: The Times, İzmir, İşgal, İngiliz, Yunanistan

NEWS ON THE OCCUPATION OF SMYRNA IN THE BRITISH PAPER, THE TIMES

ABSTRACT

The more the congresses, organising national forces and resistance against the occupation are important for the Turkish modern history, the more the occupation of İzmir, the incidents emerged after the occupation, the military and political effects of the occupation and the reactions to the occupation are also very important. In this article, the occupation of Smyrna, the incidents after the occupation, the political and military results of the occupation, the political and military results of the Greek occupation of Smyrna, the style of the news over the incidents by The Times, the views of the correspondents of The Times, the similarity and difference between the Turkish sources and The Times have been studied.

Keywords: The Times, Smyrna, Occupation, British, Greece

BÜTÜNLEŞİK İLETİŞİM FAALİYETLERİNDEN SPONSORLUK UYGULAMALARI

Öğr. Gör. Oğuz YAVUZYILMAZ

Kocaeli Üniversitesi
Gazanfer Bilge Meslek Yüksekokulu
oguz.yavuzyilmaz@kocaeli.edu.tr

Doç.Dr. Abdulvahap AKINCI

Kocaeli Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Öğretim Üyesi
abdulvahap.akinci@kocaeli.edu.tr

Dr. Yusuf ARSLAN

Sakarya Üniversitesi
Araştırma Gör.

ÖZET

21. Yüzyılda sponsorluk uygulamalarının artan kullanımı sebebiyle; bu etkin uygulamaları ve potansiyellerini anlama ihtiyacı da ortaya çıkmıştır. Sponsorluk yoluyla tüketiciler ile buluşmak; rahat ve huzurlu ortamlarda sponsorluk etkinlikleri vasıtasıyla müşteriler ile yakınlık oluşturmaya da fırsat vermektedir. Böylece tüketici-marka etkileşimlerini elde etmek mümkün olmakta ve bu etkileşimlere değer katmak için zengin ortamlar oluşabilmektedir. Son yıllarda gelişen iletişim teknolojileri sayesinde, sponsorluk faaliyetleri aracılığı ile tüketici-marka deneyimlerini kontrolde artış da sağlanabilmektedir. Sosyal medya, internet tabanlı iletişim uygulamaları ve benzeri iletişim kanalları; şimdiki zamanda sponsorluk uygulamalarını değerlendirmek için, tüketici ve marka arasında ilişki hedefleri belirlemek için ve tüketiciden gelen tepkileri ölçmek için çok yararlı araçlar olarak kullanılabilir. Bu doğrultuda düşündüğümüzde, pazarlama faaliyetlerini harekete geçirecek başarılı sponsorluk uygulamaları için stratejik bir yaklaşım gerekir.

Bu çalışma ilişki bir strateji olarak; pazarlama alanında tutundurma faaliyetlerinden gün geçtikçe önemi artan, başarılı bir bütünleşik iletişim faaliyeti olan sponsorluk uygulamalarını ve etkilerini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sponsorluk, Pazarlama, İletişim

PROCYCLICALITY OF LEVERAGE: AN ANALYSIS OF PARTICIPATION BANKS IN TURKEY

Asst. Prof. Dr. Musa GÜN

Recep Tayyip Erdoğan University
Faculty of Economics & Administrative Sciences
Department of Business, Accounting and Finance
musa.gun@erdogan.edu.tr

ABSTRACT

This brief empirical research investigates the cyclicity of leverage ratios for participation banks operating in Turkish banking industry. The association between the changes of total assets and leverage ratios are examined by using the method of least square with quarterly data spanning from the first quarter of 2010 to currently available 2017 third quarter.

The findings of the study demonstrates that only the leverage ratios of Albaraka Turk Participation Bank out of three participation banks exhibit the procyclicality characteristic.

Key Word: Procyclicality, Leverage, Participation banks

POSTMODERNİZMİN AYIRT EDİCİ BİR KOŞULU OLARAK ÜST GERÇEKLIK VE HAYATA YANSIMALARI

Yrd. Doç. Dr. Gülçin ÖZBAY

Sakarya Üniversitesi
Turizm Fakültesi
gozbay@sakarya.edu.tr

ÖZET

Üst gerçeklik, artık yaşamın her alanında karşılaşılan postmodernizm olgusunun ayırt edici özelliklerinden biridir. Çalışmada üst gerçeklik kavramına ilişkin yazın incelenmiştir. Ancak öncelikle özelliği olarak değerlendirildiği postmodernizm olgusu hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonra üst gerçeklik tanımına yer verilerek, üst gerçekliğin ana konuları kısaca açıklanmıştır.

Üst gerçeklikle ilgili olan diğer kavramlar incelenerek, üst gerçeklikle olan ilişkileri örneklerle açıklanmaya çalışılmıştır. Sanal gerçekliğin üst gerçeklikten ayrılamayacağına dair bulgulara istinaden bu iki kavram arasındaki bağ irdelenmiştir. Televizyonun olaylara bir üst anlatı getirmesi ve kişilere başka bir bakış açısı kazandırması gibi etkileri değerlendirilerek, üst gerçeklik yaratan çeşitli reklam ve televizyon programlarından örnekler verilmiştir. Sosyal sınıflar arasındaki sınırları ortadan kaldırmadaki etkisi ile üst gerçekliğin sanal cemaat kavramının oluşumuna katkısı da ayrıca değerlendirilmiştir. Alışveriş merkezleri, taklit-benzetim ürünler ve imaj konularının üst gerçeklik ile ilişkisi değerlendirilip, son olarak tematik alanlar incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üst gerçeklik, postmodernizm, sanal gerçeklik

BANKACILIK SEKTÖRÜNDE GRİ İLİŞKİSEL ANALİZ (GİA) YÖNTEMİYLE FİNANSAL PERFORMANSIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ezgi Fatma Erbaş KELEBEK

Kocaeli Üniversitesi
Doktora Öğrencisi
ezgi.kelebek@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Güçlü bir ekonominin temel koşullarından birisinin yine güçlü ve sağlıklı bir bankacılık sektörü olduğu bilinmekte ve bankacılık sektörü ekonomik sistemlerin ayrılmaz bir parçası olarak değerlendirilmektedir. Bu sebeple finans ve ekonomi alanındaki gelişmelerle birlikte bankacılık sektöründe faaliyet gösteren bankaların finansal performanslarının ölçülmesi bankanın ortakları, yöneticileri, yatırımcıları ve banka ile ilgili olan birçok kesim açısından da önem ve gereklilik arz etmektedir.

Bu çalışmada Türk bankacılık sisteminde faaliyet gösteren kamu, özel ve yabancı sermayeli mevduat bankalarının Gri İlişki Analizi (GİA) kullanılarak finansal performansları incelenmiştir. Çalışmada 3 kamu sermayeli, 7 özel sermayeli ve 8 yabancı sermayeli toplam 18 banka 14 finansal oran yardımıyla Gri İlişkisel Analize tabi tutularak, 2016-2012 dönem dönemlerindeki finansal performanslarına göre değerlendirilmiştir. Gri ilişkisel Analiz sonucunda finansal performans açısından ilk sırayı Anadolubank almıştır. Anadolubank'ı Akbank ve Garanti Bankası izlemektedir. Buna karşın finansal performansı en düşük olan banka ise HSBC'olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türk Bankacılık Sistemi, Gri İlişkisel Analiz, Finansal Performans, Mevduat Bankaları

ABSTRACT

It is known that one of the basic conditions of a strong economy is a strong and healthy banking sector and the banking sector is considered as an integral part of economic systems. For this reason, evaluation of the financial performance of the banks together with developments in finance and economics is also important and necessary in terms of bank's shareholders, managers, investors and many segments related to banks.

In this study, the financial performance of public, private and foreign funded deposit banks operating in the Turkish banking system is examined using Gray Relationship Analysis (GRA). In the study, 3 public funded, 7 private funded and 8 foreign funded 18 deposit banks in total were subjected to Gray Relational Analysis with the help of 14 financial ratios and evaluated according to their financial performance in the period of 2016-2012. Anadolubank received the first rank in terms of financial performance as a result of gray relational analysis. Anadolubank is followed by Akbank and Garanti Bank. Whereas, HSBC has the lowest financial performance.

Key words: Turkish Banking System, Gray Relational Analysis, Financial Performance, Deposit Banks

İSLAMİLİK ENDEKSİ VE İSLAM ÜLKELERİ

Doç. Dr. Kemal AYDIN

Kocaeli Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Öğretim Üyesi
kemal.aydin111@gmail.com

ÖZET

Bu sunumda İslam dinin sosyal ve ekonomik yönleri ile ilintili geliştirilen “İslam Ülkeleri Ne Kadar İslami Endeksi” metodolojik ve kavramsal boyutları ile incelenip tartışılacaktır. Endekste dini değerlerin politik ekonomi, ekonomik performans, etkin üretim kapasitesi, çalışma ahlakı üzerine etkileri ölçülmektedir. Sunumda İslami değerlerden kaynaklı dört temel alan ve bu alanlara dayalı 12 temel ölçütün içeriklerine değinilecek ve bu ölçütlerin nasıl belirlendiği irdelenerek toplam 208 ülke içinde İslam ülkelerinin endeks puan değerleri tartışılacaktır.

GAYRİMENKUL SERTİFİKALARININ EKONOMİK ETKİLERİ

Hicazi AĞILÖNÜ

Kocaeli Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Türkiye yatırımlar açısından özellikle gelişmiş ülkelerin tasarruflarını değerlendirmesi için cazip ülkelerden biridir. Fon fazlası olan gelişmiş ülkelerdeki tasarruf sahipleri piyasaların hareketli olduğu ülkelerin para piyasası ve sermaye piyasaları yatırım araçları vasıtasıyla tasarruflarını değerlendirmek ister, bunun yanında ülke içerisinde fon fazlası bulunan sermaye sahipleri de bu noktada başvurdukları yerlerin başında finansal piyasalar bulunmaktadır. Ülkemizde gelişmekte olan ülke durumundadır. Gayrimenkul sektörü de ülkemizde gelişen büyüyen bir yapıya sahiptir. bu kadar istikrarlı şekilde büyüyerek ivme kazanan sektör olan gayrimenkul sektörü içinde çeşitli yatırım araçları ve enstrümanları mevcuttur. Ayrıca sermaye ve para piyasamızda sektörleri finansman sağlayacak çeşitli finansal araçlar mevcuttur. Bu çalışmada ki amaç Finansal araçları tanımak, Gayrimenkul sertifikası finansman modelinin sermaye piyasası içindeki yeri de özellikle gayrimenkul sektörüne fon sağlayarak sağlık ve istikrarlı büyümesi için gerekli olan finansman desteğini sermaye piyasası aracılığıyla sağlayarak gayrimenkul sektörünü daha güçlü bir yapıya kavuşturmadır. Aşağıdaki çalışmada finansal sistemin işleyişi, finansal piyasalar, finansal araçlar ve gayrimenkul sertifikasının uygulanma şekilleri ve ekonomik etkileri ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Piyasa, Finansal Araçlar, Gayrimenkul Sertifikası, Gayrimenkul Finansman Modeli

YENİ DİŞ TİCARET TEORİLERİ

Ahmad Jahid HAİDARI

Sosyal Bilimler Enstitüsü
İktisat, Kocaeli Üniversitesi, Türkiye
Jahid.haidari@gmail.com

ÖZET

Uluslararası ticaret uzun bir geçmişe sahiptir. Ülkeler uzun yıllardır ihtiyaçlarını karşılamak ve diğer ülkelerin mal ve hizmetlerini sağlamak için ticaret yapmaktadırlar. Bu alanda da önemli başka siyasi ve ekonomik hedefler var. Bazı iktisatçılar, ülkeler sınırlarının birbirine açılmasının ve sınır ötesi ticaretin yaygınlaşmasının, ulusların ekonomik kaynaklarının daha yüksek üretkenliğe sahip ve büyümelerini hızlandıran faaliyetlere yönelttiğine inanmaktadır. Günümüzde küreselleşmeyi takip edenler, aynı görüşte ısrar ediyor ve serbest ticareti, ülkelerin ekonomik kalkınması için uygun bir çözüm olarak görmektedirler.

Nitelikli işgücü teorisi, Keesing ve Kenen tarafından oluşturulan bu teori, temel olarak ülkeler arasındaki dış ticareti, nitelikli-niteliksiz işgücü farklılığına odaklanarak açıklamaya çalışmaktadır. Başka bir deyişle, dış ticareti emek ve sermaye faktöründen ziyade nitelikli işgücü donanımı açısından inceler. Nitelikli işgücüne sahip gelişmiş ülkeler, nitelikli emek gerektiren malları üretip ihracını yapmaktadır. Öte yandan, niteliksiz işgücüne sahip gelişmekte olan ya da az gelişmiş ülkeler ise niteliksiz emeğin yoğun olarak kullanıldığı ürünleri üretip ihracatını yapmaktadırlar.

İlk defa Posner tarafından ifade edilen Teknoloji Açığı Teorisi, ticaret yapan ülkelerin, bir ürünün ilk icatçısı ve geliştiricisi olduğu durumlarda, diğer ülkelere bu yeniliği hem ihraç edebileceğini hem de uluslararası patent koruma yasaları sayesinde bir süre bu yeniliğin tek üreticisi konumunda olacağını belirtir. Başka bir ifadeyle, ortaya konulan herhangi bir yeniliğin, ithalat yapan ülkeler tarafından üretilmesi için belirli bir süre gereklidir. Bu durumda da ülkeler arasında bir teknoloji farklılığı ya da Posner'in deyişiyle 'Teknoloji Açığı' ortaya çıkacaktır.

Vernon(1966) bu teorisinde piyasaya sürülen yeni bir ürünün birçok aşamadan geçtiğini ve ürün dönemleri süresince ülkeler arasında karşılaştırmalı üstünlüğün değiştiğini öne sürmüştür. Aynı zamanda Teknoloji Açığı Teorisinin bir devamı olarak nitelendirilebilir. Teknoloji Açığı Teorisi, bir ürün piyasaya sürüldükten sonra diğer ülkeler tarafından taklit edilme sürecine dikkat çekerken, Ürün Dönemleri Teorisi ise, ürünü belirli aşamalar halinde inceler. Teorideki temel noktalardan biri, nitelikli işgücüne sahip ve AR&GE faaliyetlerine daha çok yatırım yapan ülkelerin yeni malların üretiminde uzmanlaştıklarını ve diğer ülkelerin ise mevcut malları üretmekte uzmanlık kazandığıdır.

Kravis(1956) tarafından geliştirilen varlık (availability) modeli dış ticaretin nedenlerini açıklamaya çalışır. Dünya üzerindeki herhangi bir ülke, sahip olduğu doğal kaynak, bilgi ve becerileriyle ihtiyaçları olan tüm malları üretemezler. Bazı ülkelerde arazi yapılarından ötürü tarım yapmak zorken, bazı ülkeler de ise enerji bulmak zordur. Bu gibi durumlarda ülkeler ihtiyaçların karşılamak için dış ticarete yönelmeleri gerekir, çünkü sahip oldukları

kaynaklar ile ihtiyaçlarını tam olarak karşılamaz. Ülkenin, bir malı sahip olduğu doğal kaynak ve üretim faktörleriyle üretmemesi mutlak erişilemezlik (absolute nonavailability) olarak adlandırılır. Eėer maliyet ya da teknoloji yetersizliği gibi sebeplerle üretilemiyorsa, bu durumda nispi erişilemezlik(relative nonavailability) olarak adlandırılır.

Dış ticaret kuramları arasından yer alam çekim modeli öncelikle Tinbergen tarafından ve daha sonra birçok iktisatçının katkılarıyla geliştirilmiştir. “Çekim Modeli, dış ticaret akımlarını ampirik olarak başarılı bir biçimde açıklayan ve kullanımı giderek yaygınlaşan bir modeldir. Isaac Newton’ın Yerçekimi Kanununa(The Law of Gravity) dayanmaktadır. Ekonomideki kullanımı ülkeler arası coğrafi uzaklıkları ve buna bağlı olarak gelişen ticaret akımlarıyla ilgilidir. Başka bir ifadeyle ülkelerin buldukları konumlarının birbirlerine olan uzaklıkları ve kendi aralarında da büyük ya da küçük hacimli olması gibi bazı farklılıklar üzerinden ticaret akımlarını açıklamaya çalışmaktadır.

Dünya ticaretinin büyük bir kısmı bölgeler arasında gerçekleşmekte ve ülkeler arasındaki gelişmişlik farkları ticaretin şekillenmesinde önemli bir etken olmaktadır. Bu durum neticesinde gelirler de farklılaşmaktadır. Bir yanda zengin gelişmiş ülkeler diğer yanda daha az gelire sahip gelişmekte olan ya da az gelişmiş ülkeler. Bu durum, kavramsal olarak kuzey-güney modeli olarak ifade edilmektedir. Yeni dış ticaret teorileri burada incelenecektir.

Anahtar kelimeler: Dış ticaret teorileri, Yeni dış ticaret teorileri

DOĞAL KAYNAKLAR VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİNİN BELİRLENMESİ

Samir GULUZADE

Kocaeli Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İktisat Anabilimdalı
samirfkkh@gmail.com

ÖZET

Doğal kaynakların tasarruflu kullanımı konusu, hem doğal kaynakların korunması açısından, hem de ülkelerin kalkınma stratejisi açısından güncel konulardan biridir. Çalışmada öncelikle doğal kaynaklar kavramsal olarak ele alınmış, doğal kaynakların özellikleri, doğal kaynaklarla ilgili sorunlar açıklanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın devamında, doğal kaynaklar ve ekonomik büyümeye ilişkin teorik yaklaşımlar ve literatürde öne çıkan araştırmalar hakkında bilgi verilmiştir. Çalışmanın son kısmında doğal kaynakların kullanımı ve ekonomik büyüme arasındaki ilişki belirlenmiş ülke verileri kullanılarak test edilmiştir.

Bağımsız değişkenler olarak enerji kullanımı, mal ve hizmet ihracatı ve sermaye oluşumu, bağımlı değişken olarak kişi başına gayri safi yurt içi hasıla değişkeni kullanılmıştır. Yapılan testler sonucunda doğal kaynak kullanımının, gayri safi yurt içi hasılayı pozitif yönde etkilediği saptanmıştır. Ayrıca bu çalışmada 2007-2016 dönemi Küveyt, Kazakistan, İran, Suudi Arabistan ve Azerbaycan ekonomilerine ait yıllık veriler kullanılarak doğal kaynak kullanımı ve büyüme arasındaki ilişkiler panel veri analizi ile test edilmiştir. Ülkeler genellikle ham kaynak ihracatçısı ülkeler arasından seçilmiştir. Seçilmiş ülkeler için kullanılmış tüm açıklayıcı değişkenler ile kişi başına gayri safi yurt içi hasıla bağımlı değişkeni arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Regresyon modelinin sonuçları, incelenen dönemde enerji kullanımındaki yüzde 1'lik bir artışın, kişi başına GSYH'yı yüzde 0,25 oranında artırdığını göstermiştir. Doğal kaynaklardan elde edilen gelirler uzun vadede eğitime, alt yapıya ve diğer sektörlerin gelişimine harcanmalı ve daha sonra tüm nüfusa eşit olarak dağıtılmalıdır. Ancak böyle olursa doğal kaynak lanetinin ve Hollanda hastalığının negatif etkileri ortadan kaldırılabilir. Doğal kaynaklar iktisadi ve siyasi politikalar, doğru yatırımlar, demokratik yönetim ve rasyonel kullanım ile ülkeler için büyük bir avantaja çevrilebilir.

Anahtar Kelimeler: Doğal Kaynaklar, Ekonomik Büyüme, Rasyonel Kullanım, Panel Veri